



טור' שנבל דוב-אליהו ("דובי")

441208

בן שושנה וזאב

נולד ב- ג' בתמוז תש"א 27.6.1941

התגייס לצה"ל במאי 1959

שרת בחטיבת גולני

נפל ב- ג' בשבט תש"ך 31.1.1960

בעת שירותו הצבאי.



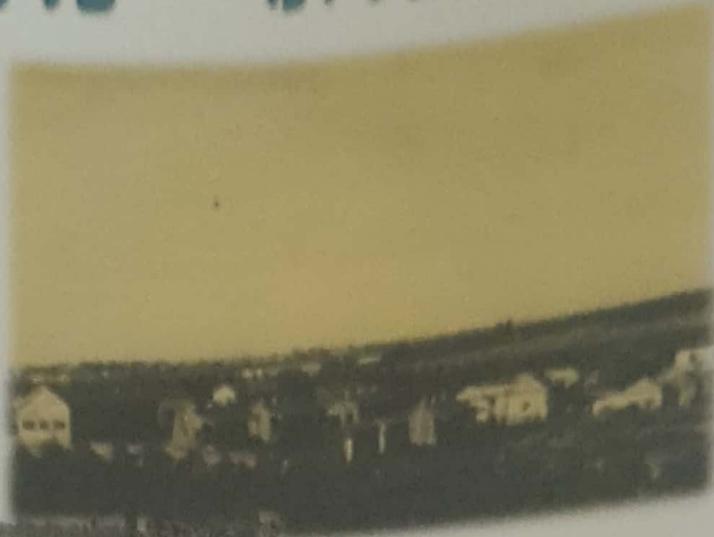


שגבול דוב-אלמגור

בן זאב ושותנה, ממייסדי קיבוץ שדה-נחום. נולד ביום ג' בתמוז תש"א (27.6.1941) בשדה-נחום. למד עד כיתה י"ב בבית-הספר שבמקומם ושנה אחרונה של לימודיים תיכוניים - בית-הספר בעין-חרוד. במשך היה מתsumer למטעים ולדיג. השתתף בתנועת "הנוער העובד". במאי 1959 יצא עם בני מחוזו לשרת בצח"ל, בו הוצב לחטיבת חיל-רגלים. נסח לשקדנותו לבצע את כל המוטל עליו בדיקנות רבה התב楼下 בין חבריו-לצבא ועוד כמה תכונות יקרות, כגון נאמנות לביתו התקיבוצי, קשרים נפשיים למשקו ולמשפחה, תמיינות-דרך וירוש-מעשה. השתתף במצעד עשרים החילאים מאיית למוטולה - מסע שנועד לבחון את השפעת המזון והמשקאות על חיל קרב. בסיוםו את תקופת-הטירונות נשלח לקורס מ"כ. באמצע הקורס, בצתת צה"ל לפועלה קרבית נגד הסורים שהפגיזו את משק תל-קצר, התנדב ויוצא להשתתף בפועל להבטחת שלום המתישבים בעמק-הירדן. באותו קרב, ביום ג' בשבט תש"ך (31.1.1960), בצדו אחري מפקד-החוליה, נפל והובא למנוחת-עלומים בבית-הקבורות בשדה-נחום. חוברת לזכרו הוצאה על-ידי שדה-נחום במלאת "שלושים" לנפלו.
"יהי זכרו ברוך".



מקום הולדתו – שדה נחום



היה חבר בתנועת 'הנוער העובד'



רב בילדות...



דבר בבריתות ..



אימוני ומסדרים

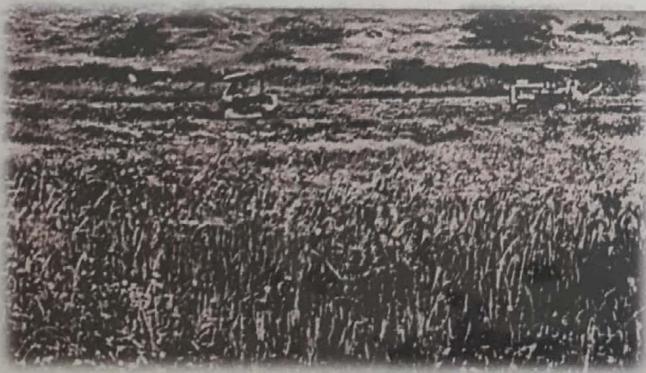


פעולת תאופיק בו נפל דוב זיל

מבצע "חרגול" – פעלת תאופיק (1 בפברואר 1960)
רמת הלחימה ש办好יה חטובה גולני במבצע "קדש" (נובמבר 1956),
מבצע בו היו לחטיבה 14 חללים ו-111 פצועים; רמת חמשנות,
האימונים וחומראל, שיטפחו בשינוי של אחר מבצע "קדש" מפקדי
חטיבבה בימיין ג'בל (1956–1957). אחרון דורון (1957–1958)
ואלעד פלד (1958–1960), חביריו ייחדיו, ובסופה של דבר לאחר מאיץ
 ממושך ופעולות שכנו בכל רמות חפיקוד בצה"ל חוטלה על חטיבת
 גולני פעולה מבצעית גroleה באופן עצמאי. בסוף תקופה שירותו של
 המה"ט אלעד פלד הוחלט על ידי המטה ולפיקוד צפון לבצע
 פעלת-גמול נגד המוצב הסורי בח'ירבת תאופיק-א-תחתה, מעלה

קייבוץ תל-קציר בדורות-מורה הכנרת, והמשימה הוטלה הפעם על
 חטיבת גולני בלבד. לאחר שורה ארוכה של תקריות-אש רצפות,
 שימוש הסורים באוזו המפורז בגיורת האון-תליקציר, החליט הדריך
 חמץני להגיב בפעולה צבאית ישירה, שמטרתה הריסת בתיה הכפר של
 תאופיק החתונה, כפר אשר שימש בסיס לפעולות המיקוש, הירוי
 וחתורדה מצד הסורים בגירות תל-קציר.מבצע "חרגול" (פעולת
 תאופיק) נקבע לליל 31 בינוואר – 1 בפברואר 1960.

הכוח העיקרי במבצע "חרגול" מנה ארבע מחלקות (3 מחלקות של
 פלוגת המ"כים בפיקוד סרן יהודה אשפולד-גולן, ומחלקה מהסידות
 בפיקוד סגן דילג) – לכיבוש הכפר, כוח חבליים גושאי חומרי נפץ על
 חוליותם בפיקוד הסמ"ט שלמה להט ("צ'ין") וכוחות חסימה
 בפיקודם של רס"ן יוסף קסטל, סגן אורן בהן וסגן אמיר דורורי; כמו כן
 השתתפו כוחות-משנה של מחלקות טנקים, סוללות תותחים, כוח
 סיוע לחבליים וחפ"ק המה"ט, שה坦קים במרבו יזמת הלחימה.
 הכפר תאופיק-א-תחתה נכבש בקלות. עדותות הסורים פוצצו
 ונחרסו, אך הסורים האירו את שטח הפעולה עם שני זוקרים, ליד
 תאופיק-א-פוקא, ופתחו באש מקלעים בגדים וארטילריה על הכוחות
 התוקפים ועל קיבוץ תל-קציר. הארטילריה של צה"ל השיבה בהפגזה
 כבדה על ח'ירבת תאופיק-א-פוקא (ח'ירבת העלינה) ומוסבים
 סורים אחרים, ובחיפי אש התותחים והטנקים של צה"ל נסגו
 יחידות גולני לאחר ביצוע משימותיהם. בשעה 3.00 לפנות בוקר, או
 ליום 1 בפברואר, הושלמה הנחת המטיענים, ובתי הכפר בתאופיק
 התחתונה נהרסו. בפעולה נפלו 3 חיילים גולני ו-17 נפצעו. סגן אמיר
 דורורי קיבל צל"ש. הסורים הודיעו על 9 הרוגים ו-15 פצועים.



דוב בעת שירותו הצבאי



מכתביהם מדורב לזריזו בחקירת שירוחו הגדבשי

4.7.1959

הה ראנא זעפֿרָט, פְּקִיְתַּן זעפֿרָט, חַכְמַת זעפֿרָט. דָּקְרָא
פִּינְגְּסָם קְדָמָה, כְּפָרָס אֶל זעפֿרָט פְּנִיסָּת אֲלֹלָה,
פֵּן 16 קְנָה, וְרָאִיתִי כת מסלה "מקפֿית". אַיְלָק מִתְּ
סְׁוִים עָרָת מִפְּנֵי אַזְּרִיכָּת אֶל זעפֿרָט, וְפְּנֵי אַתְּנָנְגִּיא
דָּקְרָא, דָּקְרָא אֵין זְקָרָן.

29.7.1959

הה זעפֿרָט? זעפֿרָט, דָּקְרָא. פְּאַכְתָּבָה הַקְוָדָם כְּתָפָתָה,
קְלָקָה זעפֿרָט, קְרָזָה חַוְזָה, דָּקְרָא חַוְזָה שְׂוִירָה וְאַל
קְלָקָה אֶל סְׁוִים הַסְּרִילָות, וְדָקְרָא פְּסִוָּתָה קְפָדָה חַוְזָה
לְפִינְגָּה. כָּהּ חַפְרָה יְחִזְקָה אַיְלָק אַזְּרִיכָּת אַיְלָק נָסָר
דָּקְרָא, וְאַלְמָנָה תְּקָפָה נָנָן, כְּתוּבָה יְנָאָה
אַכְתָּבָה. דָּקְרָא דָּקְרָא תְּקָפָה.

2.8.1959

הה זעפֿרָט? זעפֿרָט, נָסָר נָסָר. וְאַלְמָנָה קְלָקָתָה
בְּאַיְלָון אֶל הַנָּסָר נָנוֹגָה זְעִינָה זְעִינָה הַנָּסָר אַיְלָון
חַיְגָה-הַכְּפָדָה. זעפֿרָט, וְהַמְּכָלָה זְעִינָה זְעִינָה, נָהָתָה פְּאַתָּה
לְהַלָּה. אַחֲרָי הַנָּסָר זעפֿרָט, קְלָקָה זְעִינָה זְעִינָה. אַכְתָּבָה
זְעִינָה אַל הַנָּסָר, אַלְמָנָה אַלְמָנָה. הַנָּסָר יְנָקָה חַוְזָה
פְּאַלְקָה. תְּאַסְּכָה זְעִינָה זְעִינָה זְעִינָה זְעִינָה.

15.8.1959

הה ראנא זְבִיטָה? הַהְלָא? הַהְלָא? גַּיְדָה זְבִיטָה, גַּבְיָתָה –
קְנָה וְעַד קְיָמָן קְוִתָּהוּ גַּסְגָּלָה אֶלְמָת יְפָתָה וְעַלְכָּהוּ גַּרְגָּה
נָסָרָה. זעפֿרָט זְעִינָה פְּנַאיָּה אֶל הַנָּסָר גַּ-28 גַּרְגָּה, וְאַל
פְּתָהָלָה זְעִינָה חַיָּתָה. הַהְלָא? פְּתָהָלָה זְעִינָה דָּנָן
פְּחִיכָּה וְאַל אַלְמָנָה זְעִינָה. זעפֿרָט זְעִינָה רַעֲנָן זְעִינָה,
פְּרַעַם זְעִינָה וְאַל אַלְמָנָה זְעִינָה.

וזה מהונט ואם אַזְּרִיכָּה אַזְּרִיכָּה
ונונפָן ואם אַזְּרִיכָּה אַזְּרִיכָּה. אַזְּרִיכָּה וְגַטְוָן אַזְּרִיכָּה.

20.9.1959

הה רנאר פנד ? ב' ק' פונט מון ת' הוהה ספּאָסָה
ברט-אָסָה ? לְבָקָע ? אָסָה נְזִיר ? אָסָה נְזִיר ? אָסָה
הַרְטוּיָה, וְלְהַסְלֵה ? אָסָה כְּתוּבָה ? אָסָה. אָסָה ?
סֶפְּרָה ? אָסָה. אָסָה, מְחַתּוֹעָה ? אָסָה וְוָוָה ? אָסָה ?
אָסָה, הַלְּאָה. קָרוֹב ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ?
אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ?

27.9.1959

אָסָה ?
אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ?
בָּהִיא ? אָסָה ?
אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ? אָסָה ?

30.1.1960 (ANNETTE'S LETTER)

הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?

27

25

הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?
הה סְפָד ? אָסָה ?

5.10.1959

בתקופת קיץ קיים מחלוקת לאט הקיימת. קיימת
נהויה פנאיות או - אטיות ריגורית וקלירקית.
ijk' נקיים דבר זה ייך וכג' מהכל'ת יהו פיאט סיב'
בק' רק קרא חטא? הנה מחלוקת היה קנית? ביך
הסינואים פ' זיכריה ורלה? פ' ית' ית' ית' ית'
הנפ' ית' ית' ית' ית' ית' ית' ית' ית' ית'
הארתוי. אך עתה מתנויה דב' פ' כבל אסניא
את הרכזות ואקסטיה סנסטיה.

(קולם נ"כ) 6.12.1959

בק' הנכון פ' זיכריה? אז אז התching פ' סינואים
דיאט. נראה זה אית' חקל'ת סוקים, נספה זיה' זיה'
הימצ'רלינג היה סנו' פ' הדר, והם מסכימים ש' ק'
חוכ' נזין. אך עתה אכבי' פ' זיכריה ורלה פ' כבל, ח' זיה'
כג' הלאן אף הנית.

23.1.1960

נה פ' זיכריה? זיה' זיה'. אך נס' נזין. הנה
רלאן קנית? אית' ח' זיכריה? יי' הכרות אז' זיה'
פ' זיה' זיכריה? יי' פ' זיכריה פ' זיה' זיה'. הטעון היה
בנה'ה ה'ק'ט זיה' היה קנית? נה פ' זיה' זיכריה
ויליה? ביך הסינואים פ' זיכריה?

22.8.1959

באות סוף ערך פ' זיכריה את הנושא. אך ינ' זיה' זיה'
אכבי' פ' "אנאולט". ביום עז' ערך פ' זיכריה פ' זיה' הנושא.
ערך עז' זיה' זיה'. פ' "אנומיה" הטעון תואג' פ' זיה'
זיה' זיה' נזין. בסוף הנושא ערך פ' זיה' אקסטיה תראז' זיה'
ויליה. תאריך קפטה פ' זיה' פ' זיה' קבל פ' זיה' זיה'
איט' זיכריה ורלה ח' זיה' זיה'?

הנו, גונע וונט עוגנו אונטונט
ויליה. עגנו טפ'ן פ' זיה' זיה' פ' זיה' זיה' זיה' זיה' זיה' זיה' זיה' זיה'

פּוֹתָפִים לְזֶכַר

נולד גערט לאור ולחלבלת
נולד גערט לשבעות ייטט
גערט גראן גערט ברושעלידן!
איך זונק מול חירש'הדרים!
וואו זונק!

בְּזַה תְּבִ�ִים שְׁבֵשִׁיכְבָּתִי הַגְּנוּוּרִים שְׁלַנְוּ חַיּוֹ חַם שְׁלִישִׁית —
בְּנֵי גַּיל אַחֲה, בְּנֵי כִּיתָה אַחֲה, בְּנֵי קְבוֹצָה אַחֲה: אָוֹרִיאָל, דּוֹבִי
חַדְיק, כָּל אַחֲד — וַיְחִזְקֵי, תְּכוֹנוֹתֵי וְזַבְּינוֹן. וּמָן הַשְּׁלֹשָׁה
נַחַג דּוֹבִי בְּמַנוֹגָה תְּגַנּוֹת וְהַשְׁקָט, בִּישְׂרָאֵל, בְּפְשָׁטוֹתָן.
הַחַיָה הָאָבָן בִּינְיָתָם הַרְיָע הַטּוֹב, יְדִידְנֶפֶשׁ לְתָבְרִיאָן. כָּל יְשֻׁוּנוֹ
תְּבִרְיאָתָה, חַחִיבָנִית אַמְרָה כִּי אַהֲבָה הוּא אֶת הַחַיִים, בְּפְסָטוֹתָה
כָּמוֹ שָׁתָם; אַהֲבָה הוּא אֶת הַקִּבְוץ, אֶת הַמְּשִׁפְחוֹתָה, אַהֲבָה סְעִימָה
עַרְבִּיהָ, שִׁיחָתְרָעִים נָתָה; אַהֲבָה אֶת עַצְמָו וְאֶת חֶבְרִיאָן. אַוּתָם,
אֶת חַבְרִיאָן, אַהֲבָה כָּאַת עַצְמָה, לֹא לִפְתָּחָה מָהָה, בְּחִינַת הַתְּגִלְמָוֹת
סְחַשִּׁית שֶׁל הַצּוֹן הַקָּדוֹמָן: וְאַהֲבָה לְדָעַךְ כָּמָד!

בְּשָׁנָת לִימְדִיוֹן הַאַחֲרוֹנָה נָתָנָה בָּו הַחַתְבָּגְרוֹת אֶת אַוּתָהִת,
וְטוֹב הָיָה לְעַזְנֵנוֹ שֶׁל הַחְתָּרָה הַקְּשִׁיס, הַמּוֹזִין — לְגֹזֶה עַלְיָה
בְּחִיבָה, בְּתִקְוָה וּבְאִמּוֹנָה.

הַשְּׁלֹשָׁה אָפְנַגְיִיסוּ יְהָדוּיָה לְצָבָא וְכָאן הַפְּרִיד הַגּוֹרֶל
בִּינְיָהָם. הַפְּגִישָׁות בּין הַשְּׁלֹשָׁה הָיוּ מְעַתָּה, בְּהַכְרִית, בְּדִירּוֹת
וּמְעֻսָּות. אָךְ מַיְ שָׁלָא רָאָה אֶת שְׁמַחַת הַפְּגִישָׁה שֶׁל הַשְּׁלֹשָׁה
או שְׁנַיִם מִבֵּין הַשְּׁלֹשָׁה, בְּהַזְדָמָנָה יְחִידָה לְחַופְשָׁה בְּבֵית —
לֹא רָאָה שְׁמַחַת מִימָיו. עַד טָרַם שָׁבְעוֹ הַהוּרִים לְרָאֹת פְנֵי
יְקִידְנֶפֶשׁ, וּכְבָר דּוֹבִי מִסְבָּב עִם דְּדִיק, וְהַמְּעֻרִים זֶה בְּפָנָי
זֶה אֶת כָּל לְפָם וּנְפָשָׁם.

— סְפּוֹרְ אָוֹתָם!

— שָׁהָה שְׁבוֹיִים!

— הַפְּעֹולָה נְסִתְיִימה! — הַכְּרִי יְלֵד בְּהַיְרוֹ-שְׁיעָר.

— מַה צָעַקְתָ כְּלִיכְך? — שָׁאלָתִי אֶת הַילֵד.

— אַיְнָךְ מַבָּק? זֶאת הִיְתָה פְעֹולָה. — הַסְבִּיד לֵי, לְעֹולָה
הַחְדָש, הַילֵד בְּהַיְרוֹ-שְׁיעָר.

אתָה הִיְתָה הַילֵד, דּוֹבִי!

*

הַפְּעֹולָה נְסִתְיִימה שְׁנִית...

וְאַתָּה, דּוֹבִי, לֹא בָאת לְהַחְיִיע, לְהַסְבִּיר.

עַלְיתָה לְמַרוֹמִים, יְלָדָנוֹ הַגִּבְזָד. נְעַלְמָת לְרָגָע, אָךְ חַיָה תְּחִיה

בְּתוֹכָנוֹ לְעַד!

אַבְרָהָם שָׁפָר

יש אנשים חווים את הויה בחשאי, אינם מחלפים בבריות,
אינם נדחים לעבור בראש התברת, אלא משותבים בפשתות
במסורת הקבוצה ומואים בה את מקומם, את פינותה החרישית.
ולעלם איןך מרגיש עד כמה יקרים הם לך, אלא כשאתה עומד
בדream לבוכך האסון של לבתם לפליישוב.

זה היה זה כהעם ביתם בחירות. ולעלם איןך חש ברעם, אף אם
שמעת חורל, אלא אם כן פוגע הbrick בר עזקה. מנגנון דמעות
מעציבינו, שכן אם תגשרנה הראשות — לא עוד גובל לעזר
בתוכן. ואיך אנו רוצים לבנות אותו. דובי, אלא לראות ולזכור
כى בונאה נסלה.

זכור אותו תמיד, כפי שהיה, לא מריעש ווופך-עולםות.
אלא שקט, חביך ונלבב, כזה תהיה בוכרוננו.

בידטה הרוב מזו

ייחד גדלו — למדנו, עבדנו, טילנו ובילנו. ואתה הייתה
לי חבר-כליה, חבר לקבוצה אחת — לא מתוך בחירה
במתכוון, אלא בדבר נחוץ.

זכורת אמי, בשעות טoilים ידעת מיד להזות כל צמה שנקרה
בדרכנו, ידעת לקרוא בשמו ולומר לאיזו משפחה הוא משתייך.
יחסתי דבר זה לכרכונך הטוב, ומעולם לא העליית בדעתי,
שהאתה — פשוט — אוהב פרחים.

ועוד אזכור, כשהקarma לך תאנונת-העבודה, לא חשבתי כלל
על כה, עד מה הייתה אמי. ואילו עתה נתגלו לי תכונות אלו,
ורבות אחרות, באור חדש.

רק עתה חשה אני, עד מה הייתה יקר לי, עד מה גוזלה
האבדה.

האבד לי ריע? לא! אבד לי את. איך אוכל להינטע על
כך? האם-ישבו מלים היכלות לתבע את גודל הכאב?
חרנו לחיה יוסדים, לחיה שיגרת. ابو עובדים, קוראים,
שרים וצוחקים. אך שוב אין הצעוק צחוק מהלב, אלא אבום.
התגין אומר: אין ברירה, יש להשלים, אורם הלב ממאנ...



דובי, הבן יקיר לנו, הצעיר והנלבב בעני רוחי ארائك עם
בת-הצחוק השובבה, עם העיגנים המחייבות חיק טובי-לב
וכתפים רחבות לך, מוכנות להטוט שכם, ולב אמייך מוכן לכל,
מתנדב רဆונה לכל מסימת מתוך החשיבה מאירה לי דמותך,
ובלורייתך המההבת, כשבליך-הוזגן, תתגופף עם הרוח.
בבונך העמק הזה גדلت השמש יצקה בר מחומה ואונגה
وروוחות העמק הקרוירות הרחיבו את חוץ והעידו לך מגניות
וכיסופים לאהבה ולאדר.

עינים אהבות של הורים ואחות, חברים מנער וידידים
ליוך בתקוה ובאמונת
והנה רחقت לפתח מאטנו עד מaad, גבהת עם נהרי הגלעדי
הסגולים, האובדים במרחך עד ערב, עם חכלת הרום האבלתי
נתפשת, עם כוכבי הלילה המAIRים בחלל האירסופי.

שוד ושבו זוזו

וילם חלפט ומלון אנטוורט. הרican לאלה לאבא את המהשפט. שנות אדי גובל, ופער ימול לשורת גאניל, צייר מושבתו של פל אוחז מאותו המועד לגליל הדרומי. צוות תני'ם בחר עלי' ואר' הווא זובי. ורוצח הווא, פטור, לאלה למולדת. קרבית. פות פשען להאי ייודה טריביטו — קאה לוואר. אולם בלט רצונו להיות תיל טוב.

יום גידום תני', זובי ביהדות קרבית. משקיעיו היו חבריו: ולפעמים גודמן לי לשאול על זובי. השוכבתם היהת תפיד: בחור באראן!

בכא תלך מחל אל חיל. את חוקת הטירונות סיימ' בתקופת הפלמ"ג. יומ' אחר הגיעו לקורס מ"כ"ים. המכוב בגבולה מתחות על ייחודה חוסלה המשימה של פשיטה על מוגבי האוסטר. זודשים מתנדבים. ובין ראשוני המתנדבים — זובי. המשיטה נסתיימה... זובי לא חור. כרבים אחרים, נפל לפצע מלחתו. לא ומכת לראות את נצחונו. וגוזל הכאב. וככל ייוו בחוכנו.

דוד הילדנברנד

המומpit עוטרים אבו בפני המציגות הפהה. זובי איננו. חלכל-הישר. אינו תופס את שם-הטלה. "איןגר". קשה להאמיק. כי שוב לא. נראה את זובי מהלך במקש יוזד אונגו, מלחק וצוחק עם ילדי המשק הצערויים. זובי היה אחד מהאלין הקריי. אסל. גבידע הענגן — ונשאר חלל ריק... כמו פשוט וחייב היה בהיליכותיו, כמו עיר היה להתרחשויות במקש ובחברה. כה אהב לעוזר. לחבריו בטווילים ובמסעות. כה חביב היה תמיד על כלנו. וכמה צער היה. רק עכשו התחליל את חייו. רק בעת פכח את עיניו — להתבונן בחיים ולהתבונן. וכבר נעצמו עיניו לעד. מה נותר לנו, לחבריו? חייבים אנו להמשיך ולרכס את מסכת היינגו. כשרוחו הטובה של זובי שורה עליינו, חכרו אינו מש מלבנו. על פיכמן

אספר על זובי החיל.

התגיים לצבע שנה אחרינו. לגיטו חיכה בכליז-ענינים. מהול בחששותהמה. הצבע היה לו. עדין תחום לא-בודף. את אשר ידע — צירף מסיפוריו המתוגיגיסטים לפניו. ומתייאורים אלה עיצב את רצונו ברור. החלטה רצאה לכלת לחיל-השריון, אך בבסיס-הקליטה הוצב לחטיבת-גולני. מכאן ואילך נעשה לבס"ר מבשרה של חטיבת היל-הרجلים.



הו ינואר
הו נובמבר
הו אפריל
1961

1071

השנה העתודה של התרבות העברית בארץ-ישראל — תרבותם המאוחדת

השדרה ירומן שרח' נחום

דובי שנחבי

במלאת שנה לנפלו במלחazard

ג' בכסלו תשי"ג — ג' בטבת תשכ"א



על דובי

(דברים ביום השלושים)

וזדעים אנא כי עם דובי נצמתה תפארת-אדם של בר קיבוץ, חמים וישר ונאמן, אשר אף בטרם הספיק לפתח את הגנוו בר — כבר עמד בכבודם במיכנים החמורים אשר נכוו לו בחינוי הקצרים, והוסיף — גם בתחנתיה היינו האחראנה, קזרת-המעוד, בז'ה'ל — כבוד ויקר לקיבוץ, לדמותו של בן הקיבוץ.

דובי היה כאה לבני, ואמו של דובי, שוננה, — לאם לבני שנתייתם מאמו. קידרכת הבנים ושותפות עיניהם — כאילו הכניסו אותו בחוג המשפחתי. שנים רבות לא נתהי דעתך על דובי. מי מatanנו המבוגרים, מתפנה מעיסוקיו יותר מאשר כדי העפת מבט חסר על הזואוטים המתורצעים בחזרנו? אך הנה הילדים גדלים, מתקרבים לניל הבגרות. הבעיות מהמירות, ביחסו לעניין הלימודים: הלימודים של קבוצת "אשל" רוח השנים אינם מוסדרים. לילדים אין חק ללמידה, הבהיר הרצינית היא: ללמידה, לא ללמידה, איך להלמוד?

בשנת לימודיו האחרון החל דובי לבייה"ס בעיר חרוד. אני זכר כיצד שמחתי כבשמה טבנקין, מורה

לא אגיד דברי נחמה, אני ידוע בכך לנחים את ההורים השכילים, את האחות, את חבריו של דובי — בוייזיגלה, את כל החברים במקש, את עצמי, מה נחמה יכול להיות לנו נוכח האкор מכל אקור — אבלן החימי? אין שלדים למוות — לעולס! וזהו שאן טילומים למותו בטרם עת של דובי, בן שעמד בראשית דרכו בחיים.

אין נחמה, אך יש ידיעת. וידעה זו אינה עשויה להפיא את הכאב. ושם לא להפר. ככל שהוא מכיריים יותר בגודל האבידה — גדל הכאב. אך אפשר שידיעת זו תוספק, למחושת הכאב העומקה, גם רגש של גאות נפל.

יודעים אנו כי הגורל, אשר פקד בתים רבים בישראל, פקד גם את ביתנו — זה הגורל התלוי כהרבת בתהפהכת מעל ראשו של כל אדם עברי, וביחסו עברי עזיה, בדור ללא שלום ולא אהבה. יודעים אנו כי דובי נפל לא כעריך, לא כמשתמט, לא כרץ-לב אלא כמתפרק, בעזינוף וכחול-יראונה. יודעים אנו כי דובי נפל על משמרתו, למען שלומנו ובתחוננו.

אפשר שטיפות הצלישית כה יוצאות אל שעריו זה
בשם. לנשיטה כרמ גויתים ע"ש זובו, היה נסחין
פצדנו לחת פיטוי למחנות והזרחה נגר הנדר. לאיר
השפטנו שם וממותה. עם חילון החויות. היה נסחין —
כהשנידם של אונשים גברחלך — לנדר אל פניו
תחום שמי חיות לבון המות.

חבר שנדיר, חנן שנפל — לא נתקן. לא חלף
ועבר לא השאר שריד. וכבר. דובי, שפה, כורו, רוחו
דומו — יהיו בתוכנו, כל עוד חיים הוכרים —
בכרם הנושא את שמה בין דפי החוברת לוורו,
בלבתוכנו. הכרה הוא לנו לשלב את זכר החליכם.
הניטלים למענו — בפעול חיינו, שילוב של אמת.
של אהות-אמת.

ראיתי את הגלי הגדיר של אהות הברים ושותי
שות-אמת באבלם של החורים השפלים. כבוד ויקר
למשק, לבית. שיודע בר להתכלד בינוינו. בר להסוך
בחברים מוניהאוזן, הלומי הכאב! אך השבח הנגדל
עורו לפניו — בימים הארוכים, האפריים שעוז נכונו
לנו. לבתו של דובי מאנתנו מצואה עליינו יתר ליכון.
יתר אהותה, חברות של אמת, חברות שעומדת במבחן,
לא רק בימי האבל הראשוניים. אלא גם בימים שלאחר
ריבת.

נsha כולנו, בנטל המר של האסון שפקד את ביתנו
בל ירכעו בתוכנו הברים ביגונם ובאבלם. בזאת נעשה
לזכרו של דובי, שדמותו מוסיף להיות בתוכנו.

שלמה

אבל דובי

בנ-שלום זיל, שנפל יחד עם בניו דובי זיל בליל
תואפק. עומד להוציא קובץ לזכר בנו, ליום השנה
 לנפלו. בקובץ זה יינתן גם דף "יזכור", לזכר הנופלים
בליל תואפק.

לאחר שלחנו למר בנ-שלום את החוברת על דובי
זיל, קיבלנו מתחו מכתב נרגש. וכן טרה להשיג
ויהמציא לנו את עלון החטיבה, "מחנה גולני", שהוציא
לקראת הכנסת ב-30.6. ש. ז. ובו דף "יזכור" לזכר
גיבורי תואפק — תמנוניהם של ארבעת הנופלים,
בצירוף מלות-הערך.

והנה קטעים אחדים מכתבו של מר יהודה בר
שלום :

"להורי דב זיל ולמשק שדהניםום !

הנני מודה לכם על החוברת, לזכרו של דובי היקר.
שהמצאתם לי. בלותי משם כל מה, קרأتي וקראי
בה.

מקרב לבי הדורי הנני מודה לכם על ملي עידוד
והזוק יד בהוצאה הקובץ. עתה, במלאת 9 ירחים
נספלם בגבורת — אוכל להגיד בהפה מלא כי יכולתי
למשימה, וכי היה הקובץ ראוי לזכרו היקר של מהדרי.
חושבי, כי רק כבוד אגרום למחמדרי — במלאי
אחר משאלתכם להמציא לכם 2 טפסים מהקובץ לזכרו."

תרגום העברי של הספר "ימים אחדים" מאת
אלכסנדר בק, והוא המשכו של הספר הנודע "אנשי
פאנפלוב", העומד להופיע ביום הקróבם בהוצאה
הקבוץ המאוחר, הקודש ע"י המתרגם, חברנו שלמה
אבן-שושן, לזכרו של דובי.

וזה פהן את תחנתו את התקדשותו, במנצחותו
ובהתודים היה לה, כל מעם, גם לשם את פם.
כשבני נפש פחאות את חילופיהם. ואני באה
כברחות ולא ידעתי פה — עניין אל דובי וביקשתי
זרות. פגמתי אזלו אזון קשחת, והם רציני. הבטה
דלאת. רצק לפורת, אם לא חללית בכך — בפוני —
המשם לא היה בז

הנק דובי בצחיל — עם שאר בני המחוור, מני
או. כל פניות עם דובי, אף לא מילים הרבה. כל
תנית עץ בו — היה בגדר חווית, לא רק לחודרים
הHIGH, אלא גם לי. בקיורו בבית היו מעטים ביחסו.
מכל הפתנייטים באותו זמן, נפל בחלקו השירות קשה
בזהר. פירוניות ארכות, מסע אילת-מטולה, קורס
מיינס וריהם למחנה גם בימי חם, ואיפלו בשכט של
הHIGH, ערבות אחד לפני יום נפלו.

שלוש פעמים יצאתי לאחרונה אל שער המשק,
בקשר לדובי. התהום הדרודית בין הפעם הראשונה —
לבין השניה היא התהום הדרודית בין חיים לבין מות.
בראשונה יצאתי אל השער, מתחין לדובי, שעמד
לעבורה, עם הצעודים מלאת, בדרך מסע על פני
שער המשק, נרגש הירתי מואר, ודמעה נוצצת בעיני,
דמעת גיל. דובי עבר רצני בעצם כבד, ובשנות,
לא כל גינונים. וטוב היה לי לראותו בכך, ולהלב
גאות ומלא רחשים טובים, טובים.

מקץ חמישה חודשים יצאתי בשנית. עם החברים,
אל שער המשק, מתחין לארונו של דובי, דובי שחדל
ללכת, שישרת חייו בראשיתה נספה.

ב-2.3.60 נערכה אזכורה לדובי במלאת שלושים
לנפלו. לאזכורה הגיעו עשרות הברים וקרובים מכל
קצווי הארץ. ב-3.30 התכנס בחדרהאוכל ציבור הי-
חברים והאורחים. לאחר קטע נגינה שלמה אבן-
שורן במלחינים נרגשות. כן דבר דוד יוסטוב, שילב
בדבריו קטעים מתוך החוברת. יוסף פיכמן ואשתו
ליקט קרואו מתוך החוברת. האזכורה ננעלה בפרק
נגינה. לאחר זה עלה כל הציבור על קברו.

ב-ב'קיבוץ" ניתנו ליום השלושים לנפלו רישומות
על דובי מתוך החוברת — מאות דודיק, עוד גולן
וגיטה.

ב-יחדיו" עתון חטיבת בני הקיבוץ, ניתנה רישומה
של עודד, וכן תמונה של דובי זיל.

בשער עלון המועצה האזורית של בקעת בית-שאן
הובאה תמונה של דובי זיל בלווית קטע מירון של
משה טבנקין.

פניות על משלוח החוברת נתקבלו מבית "יד לבנים"
בפתחתוקה, הספרייה הלאומית, מהמחלקה להנצחת
החיליל, מערכת "גולדי אש" ופינת הנופלים בספרית
bih-הנשיה.

פנינו במכתבים אל מערכת "במחנה" ואל הנחלות
יומני "כרמל" ו"גביע" וביקשנו כי יחששו וימציאו לנו
את צילומי דובי זיל מהמטע הרפואי אילת-מטולה,
שיתחנן כי הם שמורים בארכיוניהם. לבקשתנו הושם
לב והזול בחיפוי הצילומים. עד כה קיבלנו 5 צילום-
סיב מערכות "במחנה".

מר יהודה בński מחייב, אביו של רב"ש חנן



שנבל דוב-אלילו ז"ל

1941-1960



**דובי
שנהבי (שנבל)**

לימם חסלוועס

שדליך-נחותה ג' באדר תש"ג



ב' בתמוז תש"א — ג' בשבט תש"ד
27 ביוני 1941 — 1 בפברואר 1960

בבית שדוח-נחים עטח אבל כבד, בבוא הידיעה המרלה, כי במיבצע-הטיפול של צה"ל באיזור המטויר, בפשיטה לחרבות תואפיק, נסל אור ליום ב', ג' בשבט תש"ך, ו' בפברואר 1960, בגנוו היקר דובי.

בן לשושנה ולזאב, חברינו הנאמנים, מצניעין-הלכת, אח לעירית, הרכה והענוגה, ריעיכאך לבני-גילה, בן המשמרת הצעריה העתידה לעמלס על כתפיה את משאו של המשק, — בעצם פרייחת עולםיו, בעודו בראשית צעדיו במשמרת העם והארץ — כרע-גפל.

דובי — הילד הבahir, המתולחל; דובי — הנער העליון, החיקוני; דובי במדיך-צבא, רציני ונאמן — אך זה ראיינו גדל וצועד במעלה החיים, מוטיף חן, בגרות, אומן. הנה אנו אצים אל שערי המשק, אל אס-הדריך בזאכה בית-שאן, לראותו צועד עט הצועדים במסע נבחרי צה"ל מאילת למטולה, ולבנו רוגש והולם בגאותה עליו. הנה הוא מגיע לחופשה — משוש להורי, שמחה לחבריו, עידוד ותקוה למשמרת הוותיקה של בוני הבית-ביתו — נתן חלקו בעבודת המשק. כחתף, נגדע — בטרם יצא את שנתו התשע-עשרה.

הلومי כאב נזהרים החברים אל בית ההורים השכולים. גדולה ונאמנה ההשתתפות בכאבנו המגיעה אליוינו מכל קצוות הארץ. קרוביים ורחוקים מגיעים להלויה, כתובים, מביעים השתתפותם בעל-פה ובכתב בצערנו.

דובי נולד ביום ב' בתמוז תש"א, 27 ביוני 1941, בשדה-נחים, בן בכור להורי שושנה וזאב שנabei (שנבל). האב, זאב שנבל, עליה מואוסטריה בשנת 1930, שם היה חבר תנועת-הנוער של פועל-ציון וחבר מרכז "החולץ" בויננה. הוא נמנה עם גרעין-היסود לפלוגת הקיבוץ המאוחד בראשון-לツיון — ראשיתה של שדה-נחים. האם, שושנה לבית נלטר, עלתה לארץ בשנת 1935 מגרמניה, חניתת התנועה החלוצית שם, וחברת קבוצת-ההכשרה "אקסנצל".

גדרו הנמלטים בקרב. שנה לאחר הקר לברית רביים נזנחו. השיג גם את ביהנו ונטע בדובי, צערו בנינו המתקשים להנחתה. דובי, סצניע כח ונטע בדובי. אך נאם וסדור מותן. וכן חמד לבל משינה ומיבצע — כמה ריה אהוב צל בולנו. בשנותיו, בחבירתו, ב- „קָרְלִישָׁאָל“ שמענו, כי לאו לשבת, ואנו לא דענו. אין לנו הולכים באורה דרך תחוקנו הידיעה וההכרה כי כולם באהבה ובהוקרת הלך ונפל דובי. ניאה וכרו לבבנו הולכים באהבה ובהוקרת ימי זכרו ברוך?

משה טבנקין, מזור של דובי בבה"ס בעיניהם, קרא את שירו „מספדר“, והיו מלאו השיר לאחד עם האcant הפתול על הקבר הרענן הונחו ודים מסעם זהה ומחברים. בספרocabו ריה שלושה מתחיות.

קולישראל הזיך בכל מהדורות הדשויות, בעברית ובאנגלית, את דובי ומסר בפרוטות על הלהളוחה. דברים על דובי ועל חלייהם חזרו בכל העתונים הומיים „הנני כوابים עם המשפחות השכילות את מותם של הארבעה נפל בצלול, נשמר את כרם בין חלייהם המהולמים של ישראל החדש“ („למרחב“). מכתבים לעשרות הגינו אל בית חברילנסק ומפקדיו ערכ ביקור בבית־ההווים ועל אל קברו של דובי.

בבוקר יום שני, י"ד בשבט, נהרו ילדי בית־הספר על מורייהם ומחניכיהם אל שער המשק. ושם בחלקה שמדרונות גדר נערך טקס הנטיעת המסורת של ראש השנה לאילנות, וניתע כריזמים ע"ש דובי. קרמידוב, אמר משה צ' בדבורי אל הילדים, מסמל את פירות הנוף וטיפוח הצמיחה, אותן הערכיט שעמם חי ונפל דובי.

העץ הראשון ניטע ע"ז זאב, וכל כיתה נטעה שני עצים. לאחר־כך המשיכו הילדים בעבודה, ולעת ערבית היה הכרם כלו נטווע, מושקה, והנוף גומ ועטף כדין.

כרם של דובי ושאר חלייהם הרעלת בפתחת מושב הכנסת, ובפתחת וועידת התסתדרות.

הרב היה ילד ברייא, מזק, נזק ושקם באסיה, עבר עד קבוצתו את כל שלבי הטסול והונגן במסודות־הילדיים של הקיבוץ. י"א سنים למד דובי בבית־הספר בעזה־חרה. בשנות האחרונה לזכותו הי"ב, בית־הספר בעזה־חרה, לא זכתה קבוצת „אשל“, לחינוך רצוף ויציב, וסבלת הספה, לא זכתה קבוצת „אשל“, לחינוך רצוף ויציב, ואורה רבתה מחלמי מורים וממחנכים. דבר כל ילדי הקבוצה, עב זאת, ציינו המורים בשנות האחרונה את התקדמות הנכרת שללה בדובי, שהתברג והרצין על ספר יציאתו לשירות בצה"ל, ב-11.5.59. י"א דובי, עם בני מחוזה שרתה בצה"ל. הוא הגיע לחטיבת חיל־הרגלים. היה חיל טב, מצטיין. שקד תמיד על ביצוע מדויק של הקיבוצי, שור בכל נימינפו למסקה כבן נאמן לחבריה, תמים ושר בדרכו ובמושיע. הוא נושא למשחתו לחבריה, תמים ושר בדרכו ובמושיע. עם שנים עשרים הווילים שצעדו מאיילה למיטה, במעט שנודע עם החשיבות המזון והמשקאות על חיל קרב. באוקטובר סיים בתוצאות אחידנות את הטירונות ונשלח אחידינו לקוטס מפקדיות.

ב-סוף יאנואר 1960 הגיע מזב הבטחון בצפון הארץ. חסרים חידשו את התפערותם באיזור המפורז שמעבר לנכרת. ב-31 ינואר הפגנו משק תל־קצין, ובאס סטודים נהרג יעקב איסרלי, יור ל' בפברואר י"א צ"ה לפועל, ובאלה היחס קני־אהש הסוריים, מהם צלפו לעבר שטחינו והרגו באשינו. שנועדה להביני את שלום המתישבים נמק־הרין ולשלים צ' לפיעיה בירבותה מדינונו. דבי התנדב, אמצץ הקורס, ויצא להשתתף בפעולה. בצעדו אחורי מפקד־החוליה, נפתחה עליו אש והוא נהרג במקום.

בבוקר יומ' ג' נהרו מאות חברים מכל משקי האיזור, מיעוטם שבגען, מבית־הספר בעין חרוד, ומשמר־הגבול אל שער המשק, לקבלת ארון של דובי. הארון הגיע מלאה משמרי כבוד של חיליל צהיל וקצינו והזיג בבית־התרבות ע"ש יעקב פיכמן, בדומה כבושה עברו על פניו מאות ילדים ובריות. על כתפי חברים נשא ארון אל בית־הקרנות. עם סתימת הגולל, נפרד מדובי, בקול חונק מדמעות. דוד יוסטוב:

בכיתה היה דובי נחבא אל הכלים, הביטוי בעל-פה ובכתב להה לו בקשוי, ונראתה היה כמו שראשו ולבו נתונם לדברים אחרים. אמנם, מעתים ידענו מהם להקשיב ולהתרשם מפרק בתנ"ך או מקטע של ספרות יפה. נעים היה לקרוא לפניו, בהרגיש שכולו פתוח לקלות. וכאשר חוץ כדי שיחיה למודית הועלה ענן כלשהו מהמקרא או מהספרות, היה הוא מפתח בקייעותיו ובזכירת פרטיהם.

שונה לגמרי היה דובי בטויל-הטבע או מסע להכרת הארץ. ראש וראשון היה. הוא הכיר את צמחיית הסביבה יותר מאשר הפלחים המצריים נחרתו בכרונגה, כפי הנראתה, עד מין הילדים, ובטיול פנו הילדים קודם כל אליו ורך אם הוא לא דב, היו פונים למורה. היה מהלך ועיניו פקוחות, ואנו קשובה לנעשה סביבה מגלה עין רב בכל שנודן — פרח חדש או על-חיים ומקשיב קשב רב להסבירם.

בכל תפארתו נתגלה דובי במסעות, בטוילים השנתיים של היכתה לגליל המזרחי והמערבי, לירושלים ולשללה, למזדה ולמכתשים. לאחר כל טויל כהה היינו משתומם לכוסר סבי לותו, ליכולתו לעמוד בכל ממש, לנכונתו להגיש עזרה לכל נזך, והרי היה תמיד הצעיר ביוותה, ובין החבריה של "אשל", גראה כילד. אך בטויל באילו גדלה קומתו, והיה בין הראשונים בכל. נראה היה זו אהבתו לטבע ולארץ. שהעלתה אותו וכר עשתה לו, אהבה זו היא אשר העמדת אותו בין הנבחרים המעתים והצעודים במסע הגדל מאיית למתולה, והוא אשר צייתה עליו להיות בשורות הלוחמים הראשונים המהגרפים נפש להגנת הארץ ונופלים למעןה בקרב.

דוד יוסטוב

אחד מסלנו

המומים עומדים אנו בפני המזיאות המרת. דובי איןנו הטעלה-הישר אינו תופס את שמעותה המלאה. קשת להאמיה, כי שוב לא נראה את דובי מהלך בمشק יהוד אתנו משחק וצוחק עם ילדי המשק הצעריים. דובי היה אחד משכננו, ענף אחד מתאלין הקורי. אסל... נגיד הענף — ונשאר חל ריק... כמה פשוט וחייב היה בהליךתו, כמה שר היה להתרח השווות בمشק ובחברה. מה אהב לעוזר לחבריו בטווילים ובמסעות. מה חביב היה תמיד על כולנו... וכח צער היה. רק עבשו התחליל את חייו. רק בעת פקה את עיניו — להתבונן בחים ולהבינים. וכבר נעצמו עיניו לעד. מה נותר לנו לחבריו? חייכים אנו להמשיך ולקום את מסכת חיינה כשרוות הטובה של דובי שורה עליינו חבל אני מש מלבונו. יעל פיכמן

בחשאי

יש אנשים החיים את חיים בחשאי, אינם מhalbם בגדרות, אינם נדחקים לעמוד בראש החברה, אלא משתבצים בפשתות במסגרת הקבוצה ומוצאים בה את מקומם. את פינותן הח:rightית ולוילים אין מרגיש עד כמה יקרים הם לך, אלא כשאתה עמד נדחים לנוכח האסון של לכתם לבליישוב. היה זה כרעם ביום בהיר. ולוילים איןך חש ברעם, אף אם שמעת הדול, אלא אם כן פוגע הברק בן עצמן. מנענו דמעות מעינינו, שפנו אם ונשrongה הראשונות — לא עוד נוכל לעמוד בהן. ואין אנו רוצחים לבזות אותך, דובי, אלא לדאות ולזוכך כי בגאה נפלת.

זכור אותו תמיד, כפי שהיה, לא מריעיש והופך-עולםות. אלא שקט, חביב ונלבב. כוח תחיה בוכרונגה. גיטה הוכמן

ולוד גערדו לאוֹר וילאַכָּת.
ולוד גערדו ליטבּוֹ יִמְּסִים.
גערכו תנאָן: גערדו ברלשיילד!
איך זונק מול חרמש-הדים!

בין הבנים שבשיכבת-הנעורים שלבו היהם שלישיה —
בני גיל אהה, בני כיתה אחת, בני קבוצה אחת: אודיאל, דובי
וזדייק, כל אחד — ויחודה, תכונתו זביבינה, ומן השלשה
הזה דבי במזגו הנזה והשלט, ביישרוי, בספטוגה,
היה הוא ביןיהם הייע הטוב, זידינעט לחבריו, כל ישוטו
הריאת, ההיינט אמרה כי אהוב הוא את החיים, בפשטות,
כמו שם: אהוב הוא את הקבץ, את המשפחה; אהוב טעימה,
עריבת, שיחדרעים נאה: אהוב את עצמו ואת חבריו, אותם,
את חבירו, אהוב כאה עצמה, לא לטטה מזה, בחינת התגלומות
מוחשת של הזו הדרמן: ואהבת לרעך כמוך!
בשנת למודין האחרונה נתנה בו התגבורות את אמותה.
ותוב היה לעיניו של החבר הקשיש, המזקן — לנוח עלי
בחיבת התקה ובאמונה.

השלשה אף נתגיסו יהודיו לצבא, וכאן הפריד הגורל
בגיממת הפגישות בין השלשה היו מעתה, בהכרת, נדיroot
ומעתות, אך מי שלא ראה את שמחת הפגישה של השלשה
או שניות מבין השלשה, בהזמנת ייחד לחופשה בבית —
לא ראה שמחה מימי. עוד טרם שבטו ההורמים לאות פני
קיר-נפשה, וכבר דובי מסב עם זדייק, והם מערם זה בפני
זה את כל לבם ונפשם.

רבו געגעמי שלושת החברים זה זהה, והם עריגים, כל פעם
חדש, לפגישה משותפת. אך זו בושה לבוא. בחלקו של
רובי נפל שירות קשה ביותר: טירונות ממושכת, מסע אילית-
מטולה, קורס מ"ב, חופשות מעטות, ריתוק למחנה גם בימי

איך שולנו קד?!

אבא של אחד

הלב ממ' 8...
יחד גדלו — למדן, עבדנו טילנו ובלינו, ואתה היית
לי חברליך. חבר לקבוצה אחת — לא מתוך בחירה
במחכוון, אלא לדבר גתון.
וכרת אני, בשעות טoilim ידעת מיד להזות כל צמה שנקרה
בדרכנו ידעת לקרו באשモ ולומר לאיזו משפחה הוא משתיד.
ייחשתי דבר זה לזכונך הטוב, ומעולם לא העליתי בעיטה
שאתה — פשוט — אהוב פרחים.
ועוד אוכו, כשקורתך לך תאנונית-העבדה, לא השבתי כל
עלך, עד מה הייתה אמיין. ואילו עתה נתגלו לי תוכנות אלו
ורבות אחרות, באור חדש.
רק עתה חשה אני, עד מה הייתה יקר לי, עד מה גדולה
האבדה.
האבד לי ריע? לא! אבד לי את. איך אוכל להינחס על
כך? האם ישנן מליט היכלות להביע את גודל הכאב?
חוורנו לחמי יומ-יום, לחמי שיגרה. אנו עובדים, קוראים,
שרים וצוחקים. אך שוב אין חזוק חזוק מהלב, אלא אנטס.
ההgingן אומר: אין ביריה, יש להשלים, אולם הלב ממאן...

נעמי שוגר

לפתע נתקרת מתוכנו, בעודו כולנו מצטחים לובאן. יפי האביב הראשונים אף פקדו את העמק, וכולו עטה יירק שדות נובטים, ופרחי אביב ראשוני פרחו בגיירות ובסתרי הגלבוע. ועת התכנסנו לחוג את חג העליה על הקרכש, ואתה לא באתי, ידענו כי לא יכולת לנוטש את משמרך בגבול הצפוני. אכן, דובי, באמונה קיימת משמרך על גבול הארץ. את כל חיקetzעררים העירית על משמר המולדת. נסלים תמיד ההולכים קדרימה, המתנדבים ראשונה. בחיקת הגשות זו זה היה לעמוד אש המאיר את הדרך בה נלה. אך חיינצחים תחיה אתנו. שבתנו אל המזרחה תסב עמנוא וכתה-זחוק אשר קפאה על שפתין בליל הקרבנות Tosif לפורח עד בן לבנה. געגועים עזים ילפטו את לבנו בזכרנו אותן, יעלו כפרחי האביב הגאים בעמק, הפרחים אשר בה אהבת. מכל כלנית אדרומה, מנරקיס ריחני, מכל רקפת צנעה ורודה יאירו עיניך המחייכות, הצעקות, שלא שבעו אוור וחימם.

דובי, נערנו האחוב, הפסום והתם, העלם הרך, אין גבתת לפתע ותהי באחד הענקים אשר לזכרם יركמו אגדות ויערו מגינות. יlidינו הרכים מביתךן יספרו גבורתך. כי היה תהיה אתנו לעדר.

יוסף פיכמן

באביב ימי... מה קשה להאמין, שדובי הילך ולא יהoor עוד. מה איזומה המזיאות המרה. לגוד עני עלה דמותו של דובי, חיינו הבישני, צניע ושקט היה מטבעו, לא אהב להתבלט בחברתו, אך מקומו ניפור בה. תמיד היה מוכן לעוזר, לכל אחד ובכל מצב. כוחדרצונו היה עז. כשהחליט לעשות משתה היה מבצעו על-אף כל הקשיים. דבר זה התבטא אף בהכמת השיעורים. היה שוקד להכין את השיעורים מיד לאחר הינטנגם. ואמ' היה מתקשח,

יג

בגוף העמק דובי, הבן יקייר לנו העיר והגלוב, עיני רוחי ארך עם בתה-זחוק השובבה, עם העינים המחייכות חיק טוב-לב, וכחפיים ראשונה לכל משימה. מתוך החשיכה מארה לי דמותך, מתנדב רצונך המזהובת, כשבלי-הדרגן, תונסף עם הרוח, ובולוחיתך המזהובת, השם יזכה בר מחומה ואונגה. בונף העמק הוא גדול. השם יזכה בר מגינות ורוחות העמק הקrigerות הרחיבו את טוֹה והעירו בר מגינות ולייטופים אהבות של הרים ואחות, חברים מנור וידדים לירוי בתקות ובאמונה. הנה וחקם לפטע מאתנו עד מאו, גבהת עם הרי הגלעד הסגולים, האובדים במרחך עד ערבי, עם תכלת הרום הבלתי תפשת, עם כוכבי הלילה המAIRים בחלל האינ-סופי.



בבחנה — אפריל 1959

21

— ספור אותם!
 — ששה שבויים!
 — הפעולה נסתיימה? — הכריו יلد בהיר-שייר.
 — מה עצמת כליכך? — שאלתי את הילדה.
 — איך מבין? זאת הייתה פעללה — הסביר לי, לעולמה
 החדש, הילד בהיר-השייר.
 אתה הייתה הילדה, דובי!
 *

הפעולה נסתיימה שנית...
 ואתה דובי לא באת להודיע, להסביר.
 עלית למורים, ילדו הגיבור, געלמת לרגע, אך היה מחייב
 בתוכנו לעד!

אברהם ספר



בכיתה ח' — 1952

המשדר ובירק עורה. ולא זנחה את מלאכתו עד אם כייה אותה
 בשלמות כניכר בכיה סבלותו הרב. כשנקטעה לו אגביעו הפריע
 לו לדבר במליצה, בעבודה, אך מעולם לא נשמעה כל תלונה
 מפיו. להיפך, היה משתדרל להעלים מאחרים את סבלו. אקורתני,
 בטיל מצדחה שכפות רגליין נתקסו בבעותה, חלץ געלו וצעד
 יתקפ במשן כל הטיל, כפייל לא אריט דבר.
 אהב להיות עם הראשונים בעבודה, בטילים, במיצעים.
 התנדב תמיד לכל מיבצע, אם בטילים ואם בחזירים יומם. וכך
 גם בזבאה בהתנדבו לצעה מגילה למוטלה. מה התגאנינו בו
 או! מה שמחנו לשמרע את דרישת-השלום ברדייה. הוא חש
 שאצבעו הקטועה תמנע ממנו שירות בזבאה, ושם מארוד
 כשנתකבל לחיל קרבני.
 כה צער היה. אך זה עתה יצא מהבית, מהמסגרת בה היה
 נתח כל ימי. אך זה עתה נפgesch בסביבה זרה, בעולם החיצוני.
 רק עתה התחיל להתברג ולהזכיר את החיים. וכבר נלקח מאטנו
 יעל בהירות
 באביב מיו...

הפעולה נסתיימה...
 ילדים מתודצרים אינה ואנה, שטופים במשחקם. רגע געלמו
 בחשכה או הנה צזו שוב כאן, בין העצים, בשדרה.
 — נקיוף אותך ונטען עליהם! — שמעתי קול חרישין.
 מה מתרחש כאן — תוהה אני.
 ופתח בוקעת צעה נלהבת:
 — נצחון! נצחון! נצחנו!
 וקול צלול נזען את הפקדות:
 — כולכם התאספו על-ידי המafia!
 — צאו מן המתחוראים!
 מיד מופיעים, זוחרים בשמחתי-הצלחה, המנצחם. אחריהם,
 בפנים קדרות, סבוצה שנייה, מוקפים על ידי המשדר: השבויים.

בוקר נסרו, כי שלושה נפלג, וביהם גם דובי... לא רצתי להאמין. לא תפסתי, ששוב לא נראה אותה שאינו עוד בז' החיים... אמץ היה לא נרתע מסקנות. כשהתייצב לשירות בנהיל, העלים את העודדה שאצבעו נפצעה בתאונת-עבודה. הילך היהות חיל קרב. דובי נפל. ואני נשמר אמון לזרו ונמשיך בדרך בה הילך.

עודד גולן

אחד ישמו דובי

ימים חולפים וכולנו מתברים. הרצון ללבת לצבע או, המחשבה, שהנה אני גדול, וכבר יכול לשרת בנהיל, היא מחשבתו של כל אחד מתנו המגע לוגיל הבוגרות. והנה הגיע גם תרוו של דובי לשרת בצה"ל ולמלא חובתו למולדת. בחור עליו וער הוא דובי, ורוצה הוא, כמובן, ללבת ליחידה קרבית. מה משכו לחוי ייחידה קרבית? — קשת לומר. אולי בלט רצונו להיות חיל טוב. יום הגיוס הגיעו. ודובי ביחסה קרבית. מפקדיו היו חבריו ולעתים נודמעו לי לשאול על דובי. תשובה הינה תמיד: בחור כארו!

בצבא היל מhil אל היל. את התקופת הטירונות סיים בהצטיינות. יום אחד הגיעו לקורס מ"כ"ים. המצב בגבולות מתרח. על ייחידתו הוטלה המשימה של פשיטה על מוצבי תאופיק. דרוזים מתנדבים. ובין ראשוני המתנדבים — דובי. הפשיטה נסתיימה... דובי לא חור. קרבים אחרים, נפל מען מולדתו. לא זכה לראות את נצחונו. גודל הכאב. זכרו יתחיה בתוכנה.

דוד הילデンברג

עלם חסן

דובי היה לנו כאח הוא חי בשלמות את חי חברתנו את הרשות, למסלע הירעה המרה על נפל. אני יכול להעלות כל הנגיד. לא ניתן לי אף ללוות את דובי בדרכו האחרונית. כמה שבועות לפני האסון, היה דובי בבית, ואת חופשתו הקצרה היה עליו לשלק בין הרויר לבין חבריו. בהגיע השעה להוחר, נסננו יחד לנפרלה, עם פרידה שאלתית, אם יהיה בשbat הבהה בית? השיב: יתכן. אם לאו — תמסור ד"ש לחברה. ולהתראות...

עלם חסן היה. ייחדי מכל חברי למחוזר, הגיע לחטיבת נילג'י. דובי החעה, משלב לשלב, בצעדים בוטחים. הגיעו קורס מ"כ היה בז' אחד החלילים המציגים. אך זה עתה פתח דף חדש בתקופת־חיו הקצרה.

דומו של דובי, תישאר בתוכנו וחזר לא ימוש מלבנו.

עמיחי

אוthon לילה האומנם כבר עברו שלושים ימים למן אותו לילה,ليل הפשיטה על מוצבי תאופיק? קשה להאמין, כי דובי אינו עוד אתנו. ואולי אין זה אלא חלם רע, וכשנבווא הביתה, לחופשה שבבתאוסף כל התבריה, והוא יושב בתוכנו, בפנים החדר, יחירך את חיווibi היבשני, ויספר על על חברי מקרים המ"כרים... אותו לילה ישבתי בחור שואה על אחת הגבעות שממול לכפר העזון, החבריה התקדמה, והעמדות הסוריות הרשתקו בו אחר זו. גם חזרו הענק שלהם, שהפרק את הלילה ליום, נופז, וכל הכפר עליה ברעם אדרי השמייה.

לאחר שעזה קלה החול ריאוני החבריה לחור, ואנו נודע שוגם כוחותינו סבלו אבדות, כשייחודה משלנו עלתה על מארב. מי נפגע — לא ידועה.

טז

דובי התיויל

אספר על דובי התיויל.
התגיים לצבא שנה אחרינו. לגיטו חיכה בכליק'ענימט
בחול בחשורתה. הצבא היה לו עדין חום לאנדרט. את
אשר ידע — צירף מסיפור המתגוייסים לפניו. ומתיאורים אלה
יעצב את רצוני הבורר.
החיליה רצתה לכלת לחיל-השריון. אך בסיס-הקליטה הזובע
לחטיבת-גולני. מכאן ואילך נעשה לבשר מברחה של החיבור
חיל-הרגלים.



עירון — מאי 1959

זוכרים עכין האלנות שלנו. איך יחד אתם מעל פניהם האדרמה
בקעת, את פסיפוחן העירות הראשונות הצבת. מלוטף שמש־
אביב משיבת־נפש. אפסו רוחות־שרם. גועץ כלוח צימת
וצמרותיכם הירוקות ייחדו אל שחקים הרקיעו. בין גטעי החורש
הצעיר, המשגמג אילין הסתעה.
את מרותבי שדותינו את ערית ההרים החשופים מגנדה,
ברגל יחפה מדרדו שעליך. כל צמח וציפור בשמותיהם קראת,
אתם ההידدت, לאח להם היהת. בכל נימינפיך לאהבה בהם
דבקת.

פה חלף עולם ילדותך, החת כיפת שמים אלה ערישת
ניצבת, וזה צחוק הנலול נישא למחרקים. כפרחים־הבר הסס־
גוניות, בחנים וניחותם הטבעי, לנו כסמת, ולשולגנו הדל פאר
הוספה.

פה שתית לזרה ממעיננו חסואן, ורוח חדשת הפחת בלבך.
הסער הנצחי ונשימת־הלהט של ימינו את הלומות־לבך חחישה.
לקול הקורא נזנית, ובשבון על המזבח עליית.

אתם — נושא־הדגל הנאמנים של שר־האומה, נכי־ה־
מכבים, שליחיו של משיח־חדש, סוללי נתיבות ישנות־חדשות
לעתידו של העם.

עטוי־אבל עזדים עצי העיר על האילן שנגדע באיבר,
אשר ביום־אביב שטופ־ישם חי־אביבו נקטפו.

הרצל ויינר

ושוב, ממש כאילו כבר היה כאן קודמלכו. מכל עברי שטערן
וחתולות קשים. מיהו גער וויל הבה ניעטה בפיהו אוחז רגע
הייחי גאה על שאגי מעכבי אהוו, וסיפרתי עלי' להבריט
האחים. וכך תמיד ניכר היה במעשי, בצענו התוטו, בכנגורו
לבעע.

ומשכו והיחס בטירנותה, ושםו של דובלה נוכר כסעם לטעם
לטבה. יומ אוחד שאלו המדראים: מי מוקן להשתהך בטעם
ה רפואי אויה. אין טלא שעלקה למסע אלית היי בלח-שיכרים.
ששלתי את מסק-דנטע. אין דובי בטעם, אלא: הוא היה "בומהה".
ורעיכיו אויה. אין טלא שעלקה למסע אלית היי בלח-שיכרים.
אלא: הוא היה ראיון בטעם הקשה בהצלחה.

ונסתינה הטירנותה, וכברgil בשליחים החריות המציגים
לקולם נ"ב. אבן. ישנים גם באלה שאינם שישים לבת לזרט.
לא מוחות היה דוב. הוא רצאה בקר, ויצא בראזו לדורם.
במחזיה הקורס, יצא לבצע את המשימה שהוטלה עליינו.
אך מהמייבצע לא חור.

וכרלו יישאר עמן.

לא היעץ ...

דוב איננו. ונפצע הורא. שתריד התגדב: לעצבה, למסע מאילת
למטלה, לקורס מ"ב. ולפעולה בת מזא את מותה.
הרבה רדווע לי עלא-ודחווי, אמגט לא מרaira מא. מסיפוריהם,
של הרבים. מספר היה על עצמן, על היהים המשק שדה
זהום, וגמיד בשהיין על שפתיו.

הירק זה לא משמש משפטו אפליך באימוניגים הקשים בירוח.
בפעלה לא הצלל עלי לחשתחה, ורק ברגע
לפי בקשתי. באונטביב, ביום שהתפקדנו, אמר: "מספער 13
הוא בל' מול" (זה הייל מספער). ואמנם, היה בלי מול. מילו
צער מגיל-הגיגים. ההורעה איליג, ואמר לי ששמו דוב. סילנו
חשדים. חסרי התמצאותה עדין, תוהים על החודש המוזמן לבנו.
אחרי מספק הדחליה. בשנטפהה האש, נפל במקומות...
לא האמן. גם בעה קשה להאמין יהוא איננו. דומה, הגהו

זו עבר טירנות טרבח. סבורים היינו, שיער חולין-
חסגולות קשים. אך לא איש כורבי יibal מסעיה, ריצות
ו"סיטשוטים", מחד שיחות-באקרים עם מסקרים, ידעתי כי
עד-מהירה התבאל לטלבה. גם מסדרים במלחמות אחרות הבירו
ועיריכו אויה. אין טלא שעלקה למסע אלית היי בלח-שיכרים.
שビルו וריה-עידתו בטני טניעים וקשיים היי בלח-שיכרים.
ששלתי את מסק-דנטע. אין דובי בטעם, אלא: הוא היה "בומהה".
ראיינו בטעם החטיבה, בגמר סדרת-איםנים מסרכת בקיין.
דובי בטעט וסימן את הטירנות ונעשה יתר ריחר לדיל
mobek, מחוסן ומצעק. ראיינו כי דבקה בו אאות הדידה. גאה
היה על הסביבה, על דריה, ושבשך בחבל, בתרירות, בಥן
את כל מרציו להאריך את שם הגדרה.

ונפרדגן, הדוב חור לאימוניגים האפורה, סיים את הטירנותה,

ובבר מובן-מאילו הילך לקלוט מ"ב.

מאו לא דיאורי עה. בטעט ולא קיבל חמושות. קולם הוא
קורס, ובדי להיוות מפקד-סיניהה בחטיבת-גובלג, היה עליו לעבור
הרבה אימוניגים, ומשעם לשעם קשים יותר ומוסעים יותר.
אד מעת גוּת לו לסיום הקורס, שנבלקה עטם חביבה,
בלחמיים שבבר אפשר למסוך עליהם, לבייעוץ פועל-הганגלי.
לאמנם, הם לא הכויבו. אך דובי לא חז"ר ...

ארה ורשר

עם דוב בע"ל

בור ל' יומ-היבורתי הראשון עם דובלה. ירדנו מהמשאית
למחנה-הירוגים, ומיד משך את תשומת-לבבי, וגער אשר גראה
צער מגיל-הגיגים. ההורעה איליג, ואמר לי ששמו דוב. סילנו
חשדים. חסרי התמצאותה עדין, תוהים על החודש המוזמן לבנו.
כביר ברגעים אלה הוכחה דובלה את מעשיהם יא-וות יומתם.
הילד והביא את הדרושים לטייר בירח-מגוריין, טרחה ורק הילך-

הכל קצת עצנים. עייפות. אחדים מכנים את האוכל מוקש
סאות-הקרב. אחרים אודויים, ואחדים לומדים את איר-הלייה
על המפה. ודוב מסתובב בין ה-„מאושרים“, הנוסעים עם הצויר
הכבד, ובידו שרירונ-צבר. מוכחה הוא להביא את השדרון למחנה
ומשם הביתה.

נכונתו ורצונו להיות חיל טוב נתנו אותויהם גם בليل
הפועלה. לא הכל השתתפו בה. דוב בא ובקש: אני רוצה
לצאתי, אני מוכחה!
וכך צורף לכוח התוקף...

צ"ל יורם (אחד מפקדיו)

חבר יקר

דובי... אך זה עתה היה עמגנה שמח ועליז כוכנו. וככשין
איןנו עוד. אבד לי ריע יקר, שהיה חבר על החבריה כולה.
יושב אני וכותב, ומציים אותי הוכנות על העבר, על
ילדותנו ונעורינו. ושאל את עצמי במרנפשי: למה כה
התאכזר אלינו הנורל?

ドモה, אך חמל היה הדבר. במחנה ביתות טר. הראה דובי
כי יש בתוכו כוח-סבלות בלתי-תiringil. בטיפול הלק דובי
בגעליים לא-ישראל, ועל כפות רגליו תפהו שלפוחיות. הוא לא
רטן, אלא חלץ את הנעלים והמשיך לצעוד יפה בדרכו ווועה
קוצים ובנינים. ושםן של תלונה לא נשמע מפיו.
כח זה לסבול, שהיה אצזר בו, בא לביטוי גם בשעה
שנקטעה אצבעו. אותו יום היה לנו „ג'ויס“ ל„שלג“. ישבתי
עם דודיק בפתח בית-החרושת ובירנו אשכולות. לחע מגבע
דודי על כתמי דם שניתטו על האשכולות. והנה רואים אנו
את דובי צועד אל בית-החרושת. כשידו חבושה במטלית של
בד. הוא חשב לו את היד בעגמה. מאחר שלא מצא איש
בmirפאה.

הוא היה בעל זכרון מופלא, ואפילו מורייו היו משתאים

כג

ונמצא לדיל סיגירה נועזה בין שפתיה וחוברת או עתון ביד.
תמיד היה מוכן לעוזר לחברים, ואת עזרתו נתן בלב שלם,
בעין יפה.

המלול לא האיר לו פניו כבר ביום האחרון. ניטל עליון
להישאר בשכת האחרונה במחנה, והוא לא היה זה חדש-ים
בבית, ורצה כל-כך לראות את ההורדים, המשק, החבריה. ולא
זהה עוד לך.

בעל דצון עז היה דוב. זכרות לי אוטן ריצות ארוכות,
בתוכן היה מתיגע מואה, ולמרות זאת הגיע עם כולנו ואף פעם
לא נחשך בדרך. זו הייתה גם דבריו בחימים: תמיד להמשיך ולא
להיעזר...

גער ותשר יקר היה, ולעולם לא נשכחתו
צ"ל אל,

חיל טוב

דוב לא היה בכיתתי, אך כמדיף במחלה הספקתי להכיר
את תוכנותיו ואופיו.
ראיתו לראשונה ביום הקבלה לקורס. הוא נכנס לחדר,
ג'ינגי, שמנמן ומחיך. השיב תשובה רגילה על השאלות
השיגורתיות, אם כי הקול היה צרווד במקצת מהתרgestות. על
שאלת אחת ענה בבטחון: כן, אני רוצה לגמור את הקורס
ולחיות מ"ב.

תכוונה זו — כוח-רצון ברור ונמרץ — אפיינה אותו במשך
כל הזמן. זכר אנרי ריצה מחלkitiy, הכנה לתחרות פלוגתית.
רצים ורצים, וכבר ישנים מפנירים, והמחלקה מתחילה לדוחף
אוזם. דוב מתקשה בעיליה. הוא מתחאמץ ונוטן את כל כוח-
מרצו. אבל כאשר אחד מציע לעוזר לו, הוא דוחה בתוקף את
ההצעה, ומנייע יחד עם כולנו.

אפיינית במיוחד לדוב היהת אהבתו לטבע. זכרוני, לפניו
ערבי, גמר סיירה אחת והכנתה לתזוזה ברgel לסיירה שנייה.

ככ

יחסטוד אה לאחורי הדיטולד אדים לעצטוד וברטוד.

לא היינו ונשנה אהה בסנוו נסותו סנוו היין, ואיש פאנן לא חבל בפנוי חברו, אך דיננו אמד חברו, כל דיטסם לנטן גיגיל ועד השירוח באח'ל, "השיכון והרזה" — הגסדי לנו התבריה כינוי, ואיך אני יודע ומיכור בהרי הדרוריע שוב מה שהריה לי דובי.

מונכו היה לבן מאמי ולרבן למגעני. ביום שנבראי בונטס נחששה שבטעות לטעי האסן, ישבתי אהוי ועם אבוי, והרא סמל של החיים בצעב, על הקשישים המרובים שביהם. דבריו נטוש את לימוי בביר-הטOPER בעז'ר הרהה, בבורק בשעה ההפסקה שלאהר השיעור הראשון, סחת לרוב על המהחולל בקרבב, ואמרתי לו שאני קם ותוור הביבה, וחדל ללמד. ריעזר שמוקן הוא, ברצוז, להעטרף אליו. אך אוי ביקשתי להמשיך למלמה כדי להקל עלי את המשחה, בריד שהגעין יעבור טלק ולא יעורר סערה. ראיתי מה קשחה לו הדבר, אך הוא נעהר לריבבל זאת על עצמו, ביל' המדה.

בקלט היינו שלושה ימים יהוד. הוא חSSH מארוד פון ריפסל לירידה קרבית, בשל התאונה באצעב. בשובה ותתקבל להולך הרגלים, בתן בנו מבט הוגב-גצהון ורוויאושר. העבוק לנו מספרים אישים, בונה אהדר זה. מספרי בא מיד אהרי מספרו של דובי, ודריכינו נפרדה, וקחנו ליהירות שנותן אדר ידענו שגנו: כל מה שעבד עליינו, כל החוויות הקשיים, סבל התחשים, כל האברים ודרכים במאץ עליון — למלא כל שדרש ממן, לעשוה הכל ברגע ובאלה, להריהו "בסטדר" — מברסמה במוות, בלבד, בבל-בל, זה שמנת-עשר יומ, הידיעת הנגה וגש וגריק זה האוני זה את כל שצטבר בלב — וטוב לנו, רקל לבן.

לא כיבינו בפנישות מרזבותה. דובי היה מרטוק הרבה לאימורים. אונד המעתות שהרי — מה טבות ומאושרות תאי. ייחידי, בשדות ובছדר המשק — בבלא הום הנכסף, עם סיום ישרותה. לא עודה גערוג לפגשיה בעזותא. לא עוד גנלה זה. גם דיבוי? הדראה אהו?

ליל-השפת האח'רונו בחיהו — חגנו במק את ח'ג העללה. דובי של נפל. לא עוד אראה אותה, בוואי להופסה רובי, לא עוד גנערז דה להה — לקשר הדדי. לא עוד גודמן הביהה, לא עוד גנערז דה המשק — בבלא הום הנכסף, עם סיום ישרותה. לא עודה גערוג לפגשיה בעזותא. לא עוד גנלה זה. להה אה סרות-לבעה הבוטים ביינה. לא עוד גינגעס במעגלי. הרים הרהבים, המוגנים. גם זאת ביטל עלי מידי הנגרל: לסתוד לדובי. אונד אספוד לא — והוא הו קה קרב-קרכוב לוי, יורה מל' אונד אדר ?

אוריאל

לִי
לְאַחֲרֵי
כָּאֶחָד

סידר לנו על הרים המרובים שביהם. דבריו סידר לנו על החיים בצעב, כי הכל ריהה טוב... היי חדרים אמרה כבירה נטהה נטהה ריהה, כי היברי היטוב נפל על מהלומה כבירה נטהה נטהה דרבו. ממרחה, בלבד ונטע פצע דרבו! לא נשכחן, דובי!

נחבשו על גיסנו לצעב. ימינו על גיסנו לצעב. בטלנות רבת. יומ אחה, לאחר הלימודים, כשלושה שבטעות לטעי האסן, ישבתי אהוי ועם אבוי, והרא סמל של החיים בצעב, על הקשישים המרובים שביהם. דבריו נטוש את לימוי בביר-הטOPER בעז'ר הרהה, בבורק בשעה ההפסקה שלאהר השיעור הראשון, סחת לרוב על המהחולל בקרבב, ואמרתי לו שאני קם ותוור הביבה, וחדל ללמד. ריעזר שמוקן הוא, ברצוז, להעטרף אליו. אך אוי ביקשתי להמשיך למלמה כדי להקל עלי את המשחה, בריד שהגעין יעbor טלק ולא יעורר סערה. ראיתי מה קשחה לו הדבר, אך הוא נעהר לריבבל זאת על עצמו, ביל' המדה.

בג'הו — ארכומים, קשימים, יגיעיה של הגאנט ימיט בגד'ה, ריצופים, יגיעיה של הגאנט והגאנט. שעות מענות של ההפדר-ברוח בין אימונים לבין ריצעה, בין שיעור לבין עמידה בחל, עם המאסטיגו ביד, לאורה. בין שיעור לבין המאסטיגו ביד, עם המאסטיגו ביד, לאורה. לילות באחד-המגוריים ההושא. בתהן כל אלה, שעה סבל התחשים, כל האברים ודרכים במאץ עליון — למלא כל שדרש ממן, לעשוה הכל ברגע ובאלה, להריהו "בסטדר" — מברסמה במוות, בלבד, בבל-בל, זה שמנת-עשר יומ, הידיעת הנגה וגש וגריק זה האוני זה את כל שצטבר בלב — וטוב לנו, רקל לבן.

לא כיבינו בפנישות מרזבותה. דובי היה מרטוק הרבה לא-imors. אונד המעתות שהרי — מה טבות ומאושרות תאי. ייחידי, בשדות ובছדר המשק — בבלא הום הנכסף, עם סיום ישרותה. לא עודה גערוג לפגשיה בעזותא. לא עוד גנלה זה. גם דיבוי? הדראה אהו?

שורות ממכתביו בצה"ל

פתחו מכתבי הקצרים. החוסכים בפליט ומיורדים, של דובי אל הדרים, לפקוד בוה רק שורות פעוט. אך גם חן צילט קשורי העוקבים של דובי לבית-הקבוץ, לבית-ההורם, לפסק, לחבורי.

[13.5.39] [בקלט.]
אני מרגיש טוב. הגענו בשלום. אני,-DDIK ואחרון נמצאים אחד. אינני יודע מתי יצא כאן. כשאנגע לבסיס הקבוע שלי, אשלח לכם את כתובתי.

16.5.59 מה שלומכם? אני מרגיש טוב. כבר יצאתי מהקלט. נפרדתי מDDRICK ומאתהן, ואני חשב שהם הלו ייחד להיזהו אחרה. כאן הכל טוב ויפה. אני נמצא עם כמה חברות טובים. אך אני כאן הקיבוצניק היחיד.

20.5.59 מה נשמע בבית? ובקיוז? האם DDRICK או אהרון או אורי באו הביתה לביקור? מסרי לוועת-הקשר של המשק שישלחו לי עתון "למרחב". מה שלום עירית? אין הלומדים אצל שרה?

31.5.59 נכנסתי בחורה לתוךן. אם DDRICK יבוא למשק, המסריו לו דרישת-שלום. אנחנו משתמשים חזק.

12.6.59 קיבלתי את מכתבו של DDRICK. האם הוא היה בבית? אנחנו מתאמנים קשה.

14.6.59 מה נשמע בדבר בית-התרבות? האם DDRICK ואורי ואחרי חיו בבית בחג השבעות? אין היה חג בבית? עמדנו לקבל חופהה, אך היא נדחתה. ביום החג היו לנו הרצאות יומי ספרות. שאלות את ועדת-הקשר מודיע העתון אינו מגיע אליו כל יום ויום?

בז

בזה, או האם באמירות גם פידה מרווחת של רצינות, של הרובשת-אמת. כעבור שני לילות נפל דובי, דעיה הסופ, וחוללה השיחות בינו לבינה. חייתי אז באותו שעם מרתק לא-תרחק ממנה אך לא ידעתי על הימצאו שם על הגרל האורב לה. לי היה עד דובי כי — ארבעים שעות לאחר האסון, שמונה שעות לאחר שהרשב אל אדמות שחג'חו, עד לארתו רגע בו שמעתי שמו בשופרת. הקש... מאן אני שאל וחזר ושאל את עצמי: איך להיות בל דובי?



בחוג המשפחה — 1956

החתונה של זונה וויאלו? השלווי לי הזמנה, בעוד 20 ימים אני גומר את הטירונות, ואולי יתנו לנו חופשה של 4 ימים.

27.9.59
איך תהיה החתונה של יעל וטוביו? ומהי החתונה של יאל וויה? אני חושש שלא אוכל לבוא. אהיה אלי בבית ליום הביטורים ולא לראש השנה. יש לנו עוד שבועיים טירונוטים, ובו-15.10. תהייה מסיבת-הסיום.

5.10.59
שבועה הבא אבוא לארכעה ימים הביתה. קובלנו מהוזען לענן החיל שי — עיטרנובען ואנגליקן. אני מקווה, שגם דדק, וכל החבריה היו ביום שני הביתה. איך עבר החג? כמה חברה היו בברית? איך תלמידים אצל עירית ושרה? שלחו לי את ימן המשך, ושאלו את שלמה מודע אין מגיעים אליו עתונאים. אנחנו מתחאמנים קטה, אבל כבר מסיכימים את הטירונות ומקבלים סמלים.

6.12.59
[קורס מ-ב']
איך המרגש אצלכם? עוז מעת נתחל באומנות הקשיים, שנם פה אתי חבריה טובים, אלה שוד הילונגרנד היה סמל שלהם, והם מספרים שהוא מוציא. אני ישב עכשו באותה וכותב לכם, והושב כל הזמן על הבית.

23.1.60
מה שלומכם? שלומי טוב! אני מרגיש מזון. מה נשמע בבית? متى חג העליה? איזו הכנות עשות לחג העליה? אול אבא בשבוע הבא. השבוע יהיה במחנה. האם דדק היה בבית? מה שלום עירית ושרה? איך תלמידים אצל?

30.1.60
[מכתבו האחרון]
שלום רב לכם, אבא ואבא!
מה שלומכם? שלומי טוב. קיבלתי את החבילה שלכם ושמחתי מאוד. מה נשמע במקש? מה חדש? לא יכולתי לבוא הביתה. לחג העליה, ואני יודע מתי אבא. איך היה חג העליה? איך הייתה המסיבה? האם כל חבריה היו בבית? האם דדק היה בשבוע הביתה? איך עירית ושרה מרגישות?
אצל הצלב בסדר. — — — שלום רב מני.

דוב

כט

4.7.59
זה נשמע אצלם, בכיתן אצל הכל טוב. השבוע השני בתששה פדרה כפרה על שניצחנו במסע פורז, בן 16 ק"מ, והאייה את הרט "הכפיה". איך היה סיום שנת הלימודים אבל עירית, ובמקש? מתאמנים קטה. אבל איך דבר!

29.7.59
מה שלומכם שלומי טוב. בכתבי הקודם כתבתי שאבא אליו בעוד חזש, אבל חל בזה שיגר, ולא אבא עד סוף התלונות. ורק בסיום אקבל חופשה רגילה. כמה חברה יחד אמרו עוכביםஇ יהו מסע גדול, ואני חשב שלא תקבלו מני מה שלומכם? אני מרגיש מזון. חא! קראתם בעתון על המסע מ�ולה לאילת המבוגע ע"י חיל-הרגלים. אני והחברה של ליל, משתתפים במסע הזה. אחרי המסע אורי אבא הביתה לשכונת אכתוב לכם מן המסע מכל מקום. המסע ימשך חודש בערך. תמסרי לדיק ולכל חבריה דרישת-שלום ממנה.

15.8.59
מה נשמע בבית? מה חדש? הגענו ביום שני לבית-קמתה ושם קיבלו אותנו בסבר פנים יפות וערוך לנו מסיבה. אנחנו גומרים את המסע ב-28 לחודש, ונצא להבראה ליד חיפה. שתדרי להגיט באותו זמן לחיפה והוא אוכל לבקר אורת. בחנו ונבער אליו ליד המשק, ואם אוכל אכנס למשק.

22.8.59
بعد שבוע אנו גומרים את המסע. אנו נמצאים עכשו במכמורה. ביום שני אני עוברים ליד המשק. אנחנו 20 צועדים. ב"בחנה" מהשבוע תוכלי לראות צילום ממנה. בסוף המסע אנו מקבלים תעודות ומידיות, ותיערכן קבלת-פנסים ליד קבר-טרומפלדור. מה עירית ושרה חוותות מהמחנה?

20.9.59
מה נשמע במקש? איך ביליתם את החופש שלכם במלח-אביב? השאליך את שלמה, מודע לא מגיעים אליו העתונאים, ומכוון לו את כתובתי החדש. עברתי לפולוגה אחרת. מתי

כט

למשפטת השכלה
במלאת שבעה לנפילות של יהושע אשכנזי, חנן ברים, דב שנבל,
(שנבי), יעקב אורפלוי, זכרונם לברכה משתתפים באבלם
תברי תל-קצריך

למשך שדה-גנוזות
בשם חבריו טירת-צבי אני רוצה למסור לכם השחתפותנו בעריכם,
בנסול בנים דב זיל.
שוב אנו מתנסים בכך, שארץ-ישראל נקנית בידיוין. מעת ניחומים
נמצאים בוך שבנוינו ממשיכים באותו ההקרבה את הדרכך. בה הולכים
התהוקו ונתחזק בבניין ארצנו ובביסוסה!

ברוך תור
טירת-צבי
■
לשדה-גנוזות ולהוריים השכילים
אתכם אנו באבלם על נפילת בנים דוב שנאבי בהגנת המולדת.
ירושלים

אנו המומים ומוציאים. שושנה, היי אמא חזקה ונאה על בנה.
כל אם יודעת, מה גודלה האבידה. חזקי ואמצאי.
שושנה (וולף)

למשפטת שנאבי ולבית שדה-גנוזות
קיבלו נא רגשי השחתפותנו באבלם הכביר, בהילך סכם דובי הירק
והחביב, אשר כלל שבגר, כן גדל חינו וערכו בעני כולנו. אין גבול
לאוצר הגדול ואין מלים לתנזהומיים. שושנה וואב, חזקו והתגברו על
אסונכם הגדול. אתכם באבל
מניה, ראוון והבנות (צ'ירלן)

קדרון
■
לבובי
איני בא לנחמו, אינני יודע אם יש נחמה. אני מאמין לכם שיהיה
לכם הכוח לשאתה. לפקוד זה את זו, כי אלה הホールכים מתנו — מצוים
כלינו לחיות. היי חזקים! שלם
שמעאל קסלר

כנות

לא

למשפטת ולמשך שדה-גנוזות
על דב שנבל ויל שנבל בנסול מסקיז — אתכם באבל
מכירות הקיבוץ המאוחד, ועדת הכתazon

למשפטת ולמשך שדה-גנוזות
אתכם באבל בנסול דובי
ענ'חרוד — הקיבוץ המאוחד
בבית-הספר על מחנכי ותלמידיך

למשפטת ולמשך שדה-גנוזות
אתכם באבל בנסול דובי
משך בית-השיטה

למשך שדה-גנוזות ולמשפטת
אתכם באבל בנסול דב
בית נווה-אור

למשפטת שנאבי ולמשך שדה-גנוזות
אתכם באבלם הכביר בנסול דב
קיבוץ החותרים

למשפטת שנאבי ולמשך שדה-גנוזות
אתכם באבל
המוחזה האזרית בקעת בית-שאן

יחד עם כל היישוב אנו משתתפים בצעיר המשפטות השכילות של
הלווהם הגבורים יהושע אשכנזי, חנן ברים, דב שנבל-שנאבי,
יעקב אורפלוי זכרונם לברכה, שחרטו נפשם למען רבונות ישראל
בשדות עמק הירדן
מוחזה אזרית עמק הירדן

שושנה וובבי היקרים !
 לא עזרנו כוח לנסוע אליכם תיבך לאחר שתגיעה הבשורה הקרה,
 גם אתם נאלצתם להריך את כוס הכאב והסורדים, ואני גנחתם
 עזמדית לדרכם, וקראה ידנו מלנומככם, יש ונדרת, שאוג ההודים,
 מביאים במו ידינו את ילדינו קרבן, כבאותה גגדה תנכ'יות, שאוג ההודים,
 מביא את בנו יצחק קרבן לאלהויו, אך צציאותנו אכוריות יותר, ואני
 יודעת רחמים, לו יכולנו אנו למלא את מקום עדרינו ולהשאירם
 בחיה — גם זה לא נתן לנו, גדור עליינו להמשיך את היינו בוכות
 הם. מרוץן או שלא מרוץן.

ראיתי את תמנתו של דובי במלרכוב, והוא מלו דומה לבובי.
 אזכרנו מאז ואיתיו כתינוק זוחל ומתרומם, ולאחר זאת צילד עידן
 apse. דמותו של דובי ניצבת לפני, הילד שלא התרביב, והבעת פניו
 תמייה ונוגעת עד הלב.
 חלפו שנים, ורבות עברו על עם ישראל ועל הישוב, אך איש לא
 פילל, שהורם יוטל עליהם לראות בנפל יולדיהם...
 תשמש לבם נחמה פרותא העובה, שכלונו בלביכם את מותה, מות
 גיבורים.

בינה וויסף בשן (בסנו)

לשושנה ולובבי,
 כשחרורי לבסיס מסידרת-אימונם בדרום הרכוז, וחשבתי על דובי,
 שאשם מעיפוי על פעולתו הגדולה, ראתי בין החללים את שמו.
 צער וחסן היה. חיל טוב. את כשור-סכלותו גילה במסע המאומץ
 איליה—טולוה. את כשור-מחשבתו גילה, אף כי לא צזה להתבלט, מתח
 ענוות-דרוחה, בלימודים. ומעל הכל — סגנותו להתרעות בין החבירה.
 להיות אחד מן החבירי. כל אלה עשוו לחיל טוב ולוחם מעולמת.
 אין פלא. שנלקת לקורס מפקדי-כיתות. אין פלא, שפרק והלך קידמה.
 "ונפליטים והולכים"
 אני יודע שאין בכוח המלאים להחזרו לכם. התנחמו בך, שנפל
 בגיבורה, נפל לעין לא ישרוד עוד מצב-הפרק בגבולות. אתם באבלם
 צה"ז

לשושנה ולובבי
 אתם באבלם אני בוכה על מות בנככם, אחי דובי,
 שושנה וובבי, חזקו ואמכו ! שלכת
 דודיק (אברהםו)

לג

שושנה בובי ועריות יקרים !
 לא היה בי יכול לגופש לכתוב, כתת לנתק
 כי שחתני לשפטו שדבי כבר חיל, ושותפה הימת לאררכם,
 שכיראיות את דבי על בד הקולנוע, בין הגעדים מאיית עד מסולת,
 הוא גובל הדעת לתפקידו, והנה בימים היסים ביזור בחיה, נפל,
 נצח למשך המלדה. זאת נחמתכם היהודית, אתכם באבל
 תל'אכוב צפורה ואברהם כי

שושנה ואב !
 תחמה נעלנה, בהתקבל היידעה על אסונם הגדול, נמנע
 מכך לבוא להלויה של בנכם, דובי היר, אבל הינו אתכם כל הזמן
 ואבגו את בנככם הגדול.
 האם אפשר למסוא סילת ניחומים ? עד לא נמצא הניב הרاوي
 לכך. אבל את השחתפותו האבנה באבל, ודעו — אתכם אנו בכאב
 שמואל ויונינה (זקס) שורת-חיים

לשושנה ולובבי
 קשת להמצץ בסיגרת החיים, כשהשמו של דובי מופיע יומרים
 בעתונאות, בין חלוי זהיל. אני יודעת ששם מליים אין יכולות להביע
 ולא כולם במקדים אלה. אך כשהונפל הוא מישחו שיודעים מי הוא
 וכי הרוי — הדבר מועז עד לבלי שאות. לא רציתי להאמין, כי אותו
 זובי קטן, החודד לי מן חיים שהתרוצץ במסובה בחזר גנ'ה לדילם,
 והוא-הוא הלומת נופל היל.
 קיבל נא השחתפות העומקה בערכם, והאמינו לי שאינו חושבת
 כל'יך הרבה.
 יעל אמר (לבנדובסקי)
 מנוג'ינ'קאג

שושנה, בובי ועריות יקרים !
 קיבלתי את היידעה המחרידה על נפילת בנכם היר בקרב. אני
 coli מועזות, ומשתתפת בצערכם הכבד מושוא.
 כתה יבאו יום כאשר לא עוד יפלו בניסיג'יבורם, להגנת המולדת,
 בבקש להביא לנו את השקט ואת השלום ? היו חזקים ! שלכם
 עפרה (הורב) לונגן

לט

בן נתקבלו מברקים ומכתבי השהות ממת הולין צבי ושרה דנקר טלה ומשחתה. יונגרמן יונס ודורה (גבעתיה). דוד קורט אולמן (חיפה), וקטור פרוגר (תל-אביב), מרגוט לפסל (לונדון) וחל ואליעור וילך (ראשון-לציון). סול אשר ויינשטיין (גבעת-הרים) פלי זיגן (הרצליה), קלרה, ששה ואחרן כוחה (תל-אביב), משפחת יוסרגליק (ג'ח'י). שלמה ושוללה דורפן (רמת-גן). א. וכ. שפררא (חיפה). שלמה כלע (תל-אביב). אלה ביבן (כפר-סירקין). يولיה ודיר גנול (חוותה). הרסה (טירת-צבי). גינו וא. באומל (חיפה). משפחת וולף (גבעת-הרים). משפחת בן-משה (גבעת-הרים) רחל ודין קלנסקי (וכר-זון-יעקב). חיים יטובה פריד (רחובות). משפחת יינה (ספר הר'ץ). משפחת בן-דיזוד (בן-ישמן). בת-שבע ומשה טוביוביץ' (אלית). יעקב מאידי — לאטער (ראשון-לציון). משפחת נטא (בא-רטביה). מתי ומנקה פיכמן (באר-שבע, נתיבות). אהוד קופר (רחובות). מ. לונשטיין (חיפה). הד' ובובי (לונדון). ארינה ודרק כהן (לונדון). מרים. אפרים והארוסים רובינשטיין (שרונה). שלמה וגיטה שטיינגר (חיפה). משפחת לביא-לבנדובסקי (הרצליה). רות ויעקב בריצבי (קליפורניה) ועד.

למשחת שביבן — והרנטשי שאנני כאיו אחות ממושחתכם. בכל שפחתוי של האמן — אני אחותה. אני בילה להאמן כסמת הנוראה. שודבי, אשר היה לי באה, איןנו. זו רעלת אמי. שלא אוכל לעוזר, אך רצוני להיות יחד אתם באבלכם. שלכם באחבה צמוקה בלהה (יעקבוביץ) גאנזע-זיטין ■

על-ענק, בובי ויערות! אין מלים בא. דמויות זלגו מעיני כשבעתאי את הבשורה המחרידה. דבוי היה אמי'ילב וחבר צב. חברי בצבא מקרים על גבורתו, ומייבור נפל למן המלודת, למן שלום כל איזור הצפון. אני אמי' דודקה טנא ■

להורי דב זיל' ודרים יערם! זורך הוא לי להביע לכם את רגשי השתתפותי הפנה באבלכם הבבב. בוכם היה חיל ביחידתו. התמידתי אותו והערתתי מאוד את הבונתי האיסיות הנעלמת. הוא היה חבר מצוין, בעל לב חם, נעים-עליזות, בחור שמעיטם כמוהו. אני יודע, כי לעלם לא תוכלו להנתנהם. אך רצוני שתהדע כי היה לו חבר שאהבו והעריכו, והוא אבל יחיד אתם. ותפילה בפה: יהיו רצון שקרבנו לא יהיה לשוא. ולא נצטרך לשפל מרדכי חדיגן ■

הורי דב הנכבד! אין בcheinן של מלים להביע את הגער העמוק שאחנהנו, חבריו לנשק ומפקדי של דב שנבל. מגויסים בהיעדרו משורותינו. נפילתו בעת מילוי תפקידו, בשנות תל-עקר בiot b' שבשת תש"ד, 31 בינואר 1960, שעוז את כולנו עמוקות. ריע טוב. היה לדור עלי הירוי לנשק היה. לא תישכח דמותו לבנה. רק שמצ' של נחמה מוצאים אנו בכח. שאת היי נתן כדי לשם על בטחן המדינה, כדי של ארכתי המדינה יוכל להיות חי יומיום טלווים. אולי תביא ידיעה זו גם הקללה מעטה ללבותיכם. זכרו יהודא אשנפולד צה'ל ■

בחוברת

לדמותו — דוד יומיטוב
אחד משלנו — יעל פיכמן
בחשאי — גיטה הוכמן
נערכנו הטוב — אבא של אחד
הלב מאן... — נעמי שוגר
בנוף העמק — יוסף פיכמן
באביב ימי... — יעל בהיר
הפעולה נסתימה... — אברהם שפר
עלם חסון — עמיהי
אותו לילה — עודד גולן
אחד ושמו דובי — דוד הילדנברנד
* — הרצל ויינר
דובי החיל — אריה ורשל
עם דוב בצה"ל — ינאי ואמתי
לא להיעזר... — אלוי
חיל טוב — יורם
חבר יקר — איזרייאל
רייני כאח לי — דדיק
שורות ממכתבי בצה"ל
ממכתבי התנהומות

**דובי
שנהבי (שנבל)**

ליום השלישי

שזה-נוחות, ג' באדר תש"ז

**דובי
שנהבי (שנבל)**

ליום השלישי

שדה-נחום, ג' באדר תש"ג



ב' בתמוז תש"א — ג' בשבט תש"ך
27 ביוני 1941 — 1 בפברואר 1960

בבית שדה-נחים עטה אבל כבד, בבוא הידיעה המרת, כי במיבצע-הטיהור של צה"ל באיזור המפורז, בפשיטה לחרבת תואפיק, נפל אור ליום ב', ג' בשבט תש"ך, 1 בפברואר 1960, בננו היקר דובי.

בן לשושנה ולזאב, חברינו הנאמנים, מצניעיה הלאמת לעירית, הרכה והענוגה, ריעכ"א לבני-גילו, בן המשמרות הצעירה העתידה לעמוס על כתפייה את משאו של המשק, — בעצם פריחת עולמי, בעודו בראשית צעדיו במשמרות העם והארץ — כרע-ינפל.

דובי — הילד הבahir, המתולתל; דובי — הנער העליון, החיכני; דובי במדיצ'בא, רציני ונאמן — אך זה ראיינו גדל וצועד בצעלה החיים, מוסף חן, בגרות, אומן. הנה אנו אצימים אל שערי המשק, אל אס-הדרק בואכה בית-שאן, לראותו צועד עם הצועדים במסע נבחרי צה"ל מאילת למטרולה, ולבנו רוגש והולם בגאותה עליו. הנה הוא מגיע לחופשה — משוש להוריון, שמחה לחבריו, עידוד ותקוה למשמרות הוותיקה של בני-הבית ביתו — נותן חלקו בעבודת המשק. כחף, נגדע — בטרם הוציא את שנתו התשע-עשרה.

הلومי כאב נזהרים החברים אל בית ההורים השכולים. גדולה ונאמנה ההשתתפות בכאבנו המגיעה אלינו מכל קצוות הארץ. קרובי ורחוקים מגיעים להלויה, כותבים, מביעים השתתפותם בעל-פה ובכתב בצערכנו.

דובי נולד ביום ב' בתמوز תש"א, 27 ביוני 1941, בשדה-נחים, בן בכור להוריון שושנה וואב שנחבי (שנבל). האב, זאב שנבל, עלה מאוסטריה בשנת 1930, שם היה חבר תנועת-הנוער של פועל-ציון וחבר מרכז "החלוץ" בויננה. הוא נמנה עם גרעין-היסוד לפלוגת הקיבוץ המאוחד בראשון-לציון — ראשיתה של שדה-נחים. האם, שושנה לבית ולטר, עלתה לארץ בשנת 1935 מגרמניה, חניתת התנועה החלוצית שם, וחברת קבוצת-ההכשרה "אקסנסצול".

גורל הנופלים בקרב, שכח המר לבתיהם ולבם מישראל, השיג גם את ביתנו ופגע בדובי, צער בינו המתקדשים להגנה. דובי, מזניע לכת וממעט בדיבורי, אך נאמן ומסור ביזור, וכן מידי לכל משימה ומיצע — כמה היה אהוב על כולנו. בשנותו, בחביבתו, ב"kol shorai" שמננו, כי מראשית שירותו בצה"ל צוין לשבה, ואנו לא ידוענו, אין לנו תנחומים. תחווקנו הדעה והכרה כי כלנו הולכים באוטה דרך בה הילך ונפל דובי. נישא זכרו לבנו אהבה ובחורה.

יהי זכרו ברוך!

משה טבנקין, מורה של דובי בבי"ס בעינ'חרוד, קרא את שירו "ספר", והוא מלות השיר לאחד עם האב המחלחל לבבות. על הקבר הרענן הונחו ורים מטעם זה"ל ומחברים. המשמר

קול-ישראל הזיכיר בכל מהדורות חדשתי, בעברית ובו' אגילת, את דובי ומאר בפרטנות על ההלווה. דברים על דובי ועל הליל'המגן נתפרסמו בכל העתנים היומיים. "הגענו כوابים עם המשפחות השוכלות את מותם של הארבעה, אשר נפלו בפעולה, ונשمرו את זכרם בין חללייהם המהוללים של ישראל החדש" ("למרחוב"). מכתבים לעשרה הגינו אל בית ההורם. חברוילנסק ומפקדיו ערכו ביקור בבית-ההורם ועלו אל קבשו של דובי.

בבוקר יום שני, י"ד בשבט, נהרו ילדי בית-הספר על מורייהם ומחניכיהם אל' שערי המשק. ושם בחלקה שנדרכם לדדר נערך טקס הנטיעת המסורתית של ראש-השנה לאלונות, וגיטע כרמי-תים ע"ש דובי. כרמידוב, אמר משה קצת בדרכו אל הילדים, משלם את הפרחת הנוף וטיפוח הגדילה, אותם הערכיס שעמדו חי ונפל דובי.

העץ הראשון ניטע ע"ז זאב, וכל כתה נטעה שני עציים. לאחר-כך המשיכו הילדים בעבדה, ולעת ערבית היה הכלם כולם נטוע, מושקה, והנוף גומם ועתוף כדין.

זכרם של דובי ושר חללייהם הרעלה בפתחת מושב הכנסת, ובפתחת ועדת האסתדרות.

דובי היה ילד בראש מוצק, גוף ושלט באפיו. עבר עם קבוצתו את כל שלבי הטיטול וההנוך במסודות הילדים של הקבוץ. י"א שנים למד דובי בבית-הספר בשלה-ג'חים, ובשנה לאחרונה לylimודי היבב, בבית-הספר בעינ'חרוד. בשנות בית הספר, לא זכתה קבוצתו, "אשל", לחינוך צוף ויציב, ובסלה האחורנית לylimודי מורים ומחנכים. דבר זה יצר, כמובן, אווראה רבת מיחלווי מורים ומחנכים. ספר הלימודים בקרב כל ילדי הקבוצה, לאנאות ציינו המורים בשנה האחרונה את ההתקדמות הניכרת שלם בדובי, שהתברג והרצין על ספר יציאתו לשירות בצה"ל.

ב-11.5.59 יצא דובי, עם בני מחוורה לשרת בצה"ל. הוא הגיע לטייבה היל-הרجلים. היה חיל טוב, מצטיין. שקד תמיד על ביצוע מודיעין של המotel עלי. התבלט, בין חבריו לצבאי, כבן נאמן לבתו הקיבוצי, קשרו בכל נימנ'ג'פו למשקם למשך תקופה, לחברי, תמים ושר בדרכו ובמושיו. הוא נמנה עם עשרים החילים שצעדו מאיות למטרול, במסע שנועד לבחן את השפעת המזון והמשקאות על הייל קרב. באוקטובר סיים הצעדיות את הטירונות ונשלח אחוריין לקורס מפקדי כיתות.

בסוף אוגוסט 1960 החמיר מזב הבתוחן בזפון הארץ. הסורים חידשו את ההפרעות באיזור המפורז שמעבר לנגרת. ב-31 באוגוסט הופנו משק תל-תקצזר, ובאס-סורים נהרג יעקב אידלטי, אחד ל-1 בפברואר יצא זה"ל לפועל, להריסת קניון האש הסורי. מהם צלטס לעבר שתחנו והרגו באנסינה פועלה שנעזה להבטחה את שלות המתישבים בעמק-הירדן ולשים קץ לפיעיה ביריבות מدينנה. דובי התנדב, ממצע הקורס, ויצא להשתף בפעולה, בצדוatriי מפקד-החוליה, נפתחה עליון אש והוא נהרג במקום.

בבוקר יום ג' נחרו מאות הברים מכל משקי האיזור, מיעטה שבעם, מבית-הספר בעינ'חרוד, ומஸמר-הגבול אל שערי המשק, לקבל ארוני של דובי. הארון הגיש מלאוה משמר' כבוד של חילוי זה"ל וקציניו והוגז בבית-החרבות ע"ש יעקב פיקמן, בדמות כובשה עברו על פניו מאות ילדים והברים.

על כתפי הברים נישא הארון אל בית-הקבורות. עם סתימת הגולל, נפרד מדובי, בקהל חנוך מדועת, הווד יוסטוב:

המומיים עמדו מונחים אנו במנוי המצויאות המרה. דובי איננו. השכל-הישר אנו חומפס אנה משמעויות המלה "איןנו". קסה להאמין, כי ישוב לא גראה אנה דובי מהלך במשכ יודה, משחק וצוחק עם ילדי המשק הצעיריהם.

דובי היה אחד משלגנו, ענף אחדר הקריי "אסל".

נדע הענן — ובשאר הירה באלכוהוליה, כמה ער היה להתר-

במה פשות וחבבי הירה באלכוהוליה, כמה אהב לשוב לתרין בטירותים חשיבות במקה פשות ובחבבה. כהה אהב ער היה להתר-

בדרען והענן ריק... גדר הענן — ובשאר הירה תמיד על מלון. שוניה לגמרי הירה דובי, בטיל-הטבע או במסע להברת ואורי. ראש והראשון היר, הוא חבר את עמיחיה הסביבה יודה ובסטעתו. בהחביב הירה תמיד על מלון. רק עבשיו התהילה את היין. רק בעטה פקה רבה צער הירה. רק עצמות הפהרים קודם כל אליו, ורק אם מלחאותם, שמות בטיטול פנו מהלך ועיגניר פלקחות. עד מין הילדות, דיון פוגנים למותה. היה עין רבן בבל שנודמן — את עינויו — לחתונן בחיהם ולhibינם. וכבר בעזמו עיניו את מה נותר לנגן להבררו? הייבים אנו להמשיך ולבוקום את מסכת חיינו, בשrhoתו הטובה של דובי שורה עלינה, וחבורו איינו ואנו קשובה לעידחים ומתקשב קשב רב להסברים.

פרה חז און בעידחים ומתקשב קשב רב להסברים. טירותים של פרא היר וגילה דובי בממעות, בטירותים הנגנחים של מש מלגנו.

ב ח ס א'

יש אבשים החווים את היין בהשאי, אינם מהלכים בגדרות, אינם בדהיקם לעמוד בראש ההברה, אלא מישבצים בפשיטה. בסוגרת הקביצה ומויצאים בה את מקומם, את פיגתם החרישית. ולוותם אינד מרגיש עד כמה יקרים הם לדר, אלא בשאותה עומרה גודם לבוכח האסמן של לבושים. ריהה זה כרעם ברים ייעולם אינן חיש בשיעם, אף אם שמעה הדר, אלא אם כן פוגע ברק בד עצמן. מנענו דמעות משגיננו, שפַן אם תנשונה הר אשנות — לא ערד נעלץ או בהן. ואין אנו רוצים לבפלה אותה, דובי, אלא לארות ולבוכב. כי בגאניה נפלת.

ד ר י ס ו ב

ובוכור אותו תמייד, כפי שהייתה, לא מריעיש והויפר-עלמות, אלא שקט, חביב ונלבב. כזה תמייה בוכרנוו. ג'יסה הו כמ'

תג — עד למסיבת-ההאג במשק לעלייה על הקרקע, שנע לילות
לפניהם. דובג, פרטני, לא התאנגן, לא בעל-פה, ולא במכבורי
הקרזים אל ההרים. קיבל הכל ברוח טוביה, עשה הכל בר-
למלא את המטל עלייה, תגדיל — בעצם היותו במלת-ההוא —

איך זנק מול הרמש-הדים!

נולד ונדרד לאור ותכלת,
ונולד נערנו לשלבוצ' מים,
נערנו הבואו! נערנו בירושיל!

משה סבכקי!

בתחwil גנדען... ההיים בהם יפים פחים פחוות, קורדים יויה — ביל-
דובי. עקלת הגורל נפלת בכל כובדה המרוחץ על כתפינו שעוז...
...בין הבנים שבשבוב-הגעודים שלנו הירח הם שלישיה —

בניל אחד, בני מיתה אהת, בני קבוצה אהת: אוניאל, דובי
ודריק, כל אחד — וייחודה, תכונתיו ובצינגו. ומן השלשה

הLIB במנגו הנגה והשדקם, בישרל, בפסטויה.

ידובג גאנדו — למדנו, עבדנו, שילנו ובילינו. ואחתה הייתה
לי היבר-ליךיה, חבר לקוביצה אהת — לא מחד בחרלה-

במחווה, אלא כדבר נחונו. זוכרת אגיג, בשעה טווילים ידעתי לזהות כל צמה שנקרא
בדרכבה, ידעתי לקרווא בשמו ולומר לאיזו משפחה הוא משתייך.
יחסת דבר זה לזרניך הפטוב, ומעולם לא העלית בדעת,

שאהה — פשות — אורה בפרחים.

יעוד אוכור, בשקרתה לד מתנות-העבורה, לא השבתי כל-
וטיב היה לשילנו של חבר הקשייש, המוקין — לנווח עליי.

על קע, עד מה היה אמוץ. ואילו עתה בתגלו לי התבונת אלה
ורבעת אהרות, באור חדש.

האביבה, בתקוה ובארנה. השליטה און נתגייסו יהידי לצבאי, וכאו הפליד הגורל
ביניהם. הפגישות בין השרושה היר מעטה, בהכרח, בדירות
ומעתה. אוד מביין השרושה ראה את שמחה הפגישה של השלושה,

האבן לרייע? לא! אבד לי אה. איר אוכל להיניחם על
האביבה. רק עתה השה אבוי, עד מה היה יקר לי, עד מה גדרלה

השלושה און נתגייסו יהידי לצבאי, וכאו הפליד הגורל
ביניהם. הפגישות בין השרושה היר מעטה, בהכרח, בדירות
או שעדים מבין השרושה, בהודמן ייר להופשה בבית —

קר? האם יוננו מליט היכלotta, להדי שיגרה. אגו שעבדים, קוראים,
חוינגו לחיי יומיהם, וברא שמה מימי. עוד טרם שבעו ההורם לראות פוי
יקיר-טפשם, וכבר דובי מסב עם דידי, והם מערם זה בפני
לא ראה שמה מימי. האה כל לבם וגופם.

רבו געגועי שלושת החרבים זה ליה, והם ערגים, כל פעם
מוח羞, לפגיעה משוטפת. אך זו בששה לבוא. בחלק של
דובי נפל שירוח קשה בירוח: טירונות ממושכת, מסע אילית
ההיגון אומר: אין ביריה יש להשללים, אורם הלב מכאן...
געמי שרגר

לפתח, נעררת מתוכנו, בעוד כלנו מצפים לכואת יפי האביב הראשונים אך פקדו את העמק, וככלו עטה יירק שדות נובטים, ופרחי אביב ראשונים פרחו בגדיאות ובסתמי הגלבוע. רוחת התיכנסנו לחוג את-tag העליה על הקרקע, ואתה לא באתי, ידענו כי לא יכולת לנוטש את משמרך בגבול הצפוני. אכן, דובי, באמונה קיימת משמרך על גבול הצפון, את כל חירות הצעררים העritis על משמר המולדת. נופלים תמיד הולכים קדימה, המתנדבים ראשונה. בחירות הגשת צו זה היה לעמוד אש המPAIR את הדרך סב עמו וบท-הצחיק אשר תחיה אתנו. בשבענו אל המדרה תסב עמו וบท-הצחיק אשר קפהה על שפתיך בלילה הקרבנות הוסיף למסרו לעד בגין לבנו. געוגעים עזים ילפטו את לבנו בזכרנו אותו, יעלו כפרחי האביב הגאים בעמק, הפרחים אשר בה אהבת. מכל(Cl)ת אוזמה מנוקיס ריחני, מכל רקפת צועה ורודה יאירו עיניך מהחיקות, הצחוקות, השבוי או רוחים.

דובי, נערנו אהובם, המשוט והתמם העלים הרק, אין גבהת למתע ולהי כאחד הענקים אשר לזכרם ירകמו אגדות ויערו מגניות. ילדינו הרכבים מבית-דרבן יספרו גבורתך. כי היה תחיה אתנו לעוד.

יוסף פיכמן

באביב... ימי...

מה קשה להאמין, שדובי הילך ולא יהזר עוד. מה אiomת המזיאות המרתת. לנגד עיני עולה דמותו של דובי, חיכו הבישני, גזען ושקט היה מטבעה, לא אהב להתבלט בחברה, אך מקום ניבר בת, תמיד היה מוכן לעוזה, לכל אחד ובכל מצב. כוח-רצונו היה עז, כשählיט לעשות משהו, היה מבצעו על-אף כל הקשיים. דבר זה התבטא אף בהכנות השיעורים. היה שוקד להסביר את השיעורים מיד לאחר היגנתם. ואם היה מתקשה,

ונג

בנוף העמק
דובי, הבן יקיר לנו הגער והנלבב. בעיני רוחי ארך עם בת-הצחוק השובבה, עם העינים המחייכות חיוון טובי-לב, ותפיטים רחבות לך, מוכנות להשות שכם, ולב אמיתי מוכן לכל, מתנדב לאשנה לבל משימה. מתוך החשיכה מאירה לי דמותך, ובלורייך המזהבתת, כשבליך-הדגן, התנוסף עם הרות, בנוף העמק הוא גדלתו. המשם יזכה בר מחומה ואונגה, ורותות העמק הكريות הרחיבו את מוקם והעירו בר מגניות ומשמעות לאחבה ולאושה.
עיניהם אהבות של הרים ואחות, חברים מנור וידידים ליזוך בתקה ובאמונה.
הנה רחצת לפתע מאתנו עד מאד, גבהת עם הרי הגלעד הסגולים, האובדים במרקע עד ערבי, עם תכלת הרום הבלתי-תפשת, עם כובבי היללה המאדרים בחליל האין-סומי.



בפchnerה — אפריל 1959

ב

— ספור אותם!
 — ששה שבויים!
 — הפעולה נסתירה!
 — מה צעקה כל-כך? — שאלתי את הילד.
 — איך מבין? ואת הימה פעללה — הסביר לי, לעלה
 החדש, הילד בהיר-השיער.
 אתה היה הילך, דובי!
 *

הפעולה נסתירה שנייה...
 אתה דובי לא באת להודיע, להסביר.
 עליית למרומיים, ילדנו הגיבור. נעלמת לרגע, אך היה תחיה
 בתוכנו לעד!



בכיתה ה' — 1952

השתדל ובקיש עזורה. ולא זנחה את מלאכתו עד אם כילה אותה
 בשלמותן ניכר בכוח-סבלותו הרבה. כשנקטעה לו אבדעה הפריע
 לו בדבר במליחת, בעברדה אף מעולם לא נשמעה כל תלונה
 מפיו, להיפך, היה משתדר להעלם מאהרים את סבלו. זכורתי נני,
 בטויל למזהה, שככotta רגלו נתקכו בbowes, חלץ געלו וצעד
 יחר במשכד כל הטויל, כאילו לא אירע דבר.
 אהב להיות עם הראשונים בעבודה, בטוילים, במיבצעים.
 התנדב תמיד לכל מיבצע, אם בטוילים ואם בחזי יום. וכך
 גם באבא, בהתנדבו לצעה מאיית למיטה. מה התגאנינו בו
 אז! מה שמחנו לשמע את דרישת-השלום בראדי. הוא חש
 שאזבעו הקטועה חמנע ממנה שירוט בצבא, ושמח מאוד
 כשנקבל לחיל קריби.
 כמה צער היה, אך זה עתה יצא מהבית, מהמסגרת בה היה
 נתון כל ימי. אך זה עתה נפגש בסביבה זרה, בעולם החיצוני.
 רק עתה החילה להתברג ולהזכיר את החיים. וכבר נלקח מאתנו
 יעל בהיר
 יאביב ימי...

הפעולה נסתירה...
 ילדים מתרוצצים אנה וננה, שטופים במשקם. רוגע געלו
 בחשכה, אך הנה צצ'ו שוב כאן, בין העצים, בשדרה.
 — נקי אותם ונסתור עליהם! — שמעתי קול חרישי.
 מה מתרחש כאן — תזהה אני?
 ופתח בוקעת צעקה נלהבת:
 — נצחון! נצחון! נצחון!
 וקול צלול נותן את הפקרות:
 — כולכם התאספו עלייך המאפה!
 — צאו מן המהובאים!
 מיד מופיעים, והרים בשחתת-הצלחה, המנצחם. אחריהם,
 בפנים קדרות, קבועה שנייה, מוקפים עליידי המשמר: השבויים.

בבוקר נמסר, כי שלשה נפלו, ובהם גם דובי... לא רציתי
להאמין. לא חפסתי, ששוב לא נראה אותו, שאינו עוד בין
החיים...
אמץ היה, לא נרתע מסקנות. כשהתחיזב לשירות בצה"ל,
עלים את העובדה שאצבעו נפוגעה בתאונות-עכודת הילך
לחיות חיל קרב.
דובי נפל. ואני נשמר אמונים לזכרו ונמשיך בדרך בה תלו.

עודד גולן

אחד ושמעו דובי

ימים חולפים וכולנו מתברגים. הרzon לכת לצבא אן
המחשבתה, שהנה אני גדול, וכבר יכול לשרת בצה"ל, היא
מחשבתו של כל אחד מתנו הגיעו לגיל הבגרות והנה הגיע
גם תורו של דובי לשרת בצה"ל ולמלא חובתו למולדת.
בחור עליון וער הוא דובי, ורזה הוא מבון, למכת ליחידה
קרבית. מה משכו לחיה קרבית? — קשה לומר. אולם
בלט רצונו להיות חיל טוב.
יום הגיעו הגיעו, ודובי ביחידה קרבית. מפקדיו היו חבריו
ולעתים נודמן לי לשאול על דובי. תשובה תמיד היתה תמיד:
בחור כארז!
בצבא הילך מחיל אל חיל. את תקופת הטירונות סיים
בהצטיינות. יום אחד הגיעו לקורס מ"כים. המצב בגבולות מותה.
על ייחידתו הוטלה המשימה של פשיטה על מוצבי תואפיק.
דרושים מוגדים. ובין ראשוני המתוגדים — דובי.
הפשיטה נסתיימה... דובי לא חור. הרבה אחרים, נפל למען
מולדותנו. לא זכה לראות את נצחוננו.
וזודל הכאב. זכרו יהיה בתוכנו.

דוד הילדנברג

70

עמ' 150

דובי היה לנו כאח. הוא חי בשלמות את חיינו חברתנו. את
הרשות, למשמע היריעה המרה על נפל, איני יכול להעלות
כל הנני. לא ניתן לי את לווית את דובי בדרך האחרונה.
כמה שבועות לפני האסון, היה דובי בבית, ואת חופשתו
הקרה היה עליו לפקך בין הוורי לבני חבריו. בהגיע השעה
להזזה, נסענו יחד לעופלה. עם פרידה שאלתינו אם יהיה בשבת
הבא בבית? השיב: יתכן. אם לאו — תמסור ד"ש לחברת
ולחתראות!...

עלם חסן היה. ייחידי מכל חברי למחזר, הגיע לחטיבת
גילני. דובי התעללה, משלב לשלב, בצעדים בותחים. הגיע לגורס
מ"כ והיה בו אחד החיליק המצטיינים. אך זה עתה פתח דף
חדש בתקופת חייו הקצרה.
דומו של דובי תישאר בתוכנו וזכה לא ימוש מלבנה.

עמ'ichi

אותו לילה

האומנם כבר עברו שלושה ימים自从 אותו לילה,ليل
הפשיטה על מוצבי תאפק? קשה להאמין, כי דובי אכן עוד
אתנו, ואולי אין זה אלא חלום רע, וכשגבוא הביתה, לחופשה,
שוב נתאסף כל החברים, והוא ישב בתוכנו, בפינת החדר,
יחייך את חיויכו הבישני, ויפטר על על חבריו מקרים המ"כים...
אותו לילה ישבתי בתוך שוחה על אחת הגבעות שממול
לכפר העזון. החבריה התקדמה, והעמדות הסוריות הושתקו בו
אחר זו. גם חזרו הענק שלהם, שהפן את הלילה ליום, נופז,
וכל הכפר עללה ברעם אדרר השמיימה.
לאחר שעיה קלה החלו ראשו החרביה להזזה, ואו נודע
שגם כוחותינו סבלו אבדות, כשיחידה משלנו עלה על מרוב.
מי נפגע — לא ידענו.

70

זר-פרחים על פברדו הרענן של דובי

זוכרים עדרין האילנות שלנה איך ייחד אתם מעל פני האדמה בקעת, את פסיעותיך הוועירות הראשונות הצבת, מלוטף שמש-אביב משיבת-נפש. אסוף רוחות-שרב, גועץ כלון צימת, וצמרותיכם היוקות יהוו אל שחיקם הרקיע. בין נטעי החורש הצעיר, המשגשג אילנך הסתעף.

את מרחבי שדותינו את עריית ההרים החשופים מגן, ברגל יחפה מדו שעליך. כל צמה ובפור בשמותיהם קראתם את התמידה, לאח להם היהת, בכל נימר-נפש לאהבה בהם דבקת.

פה חלף עולם ילודתך, תחת כיפת שמים אלה עיריסתך ניצבה, והד צחוק הצלול נישא למרחקים. כפרה-הבר הסט-גוניים, בחנים וניחום הטבעי, לנו כסמת, ולשולחנו הדל פאר הסופת.

פה שתייה לרניה ממעיננו הסואן, ורוח חדרשה הפחת בפרקן. הסער הנצחי ונשימת-החלוס של ימינו את הלמות-לבך החישת. לקול הקורא נגעית, ובשושן על המזבח עליית.

אתם — נושא-הדגל הנאמנים של שר-האומה, נגיד ה-מכבים, שליחיו של מישיח חדש, סוללי נתיבות ישנות-חדשות לעתידו של העם.

עטויי-אבל עומדים עצי העיר על האילן שנגדע באבו אשר ביום-אביב שטופ-שם חי-אביבו נקטפו.

הרצל ויינר



טיון — מאי 1959

ושות משם נאי לו בבר היה כאן קודם-לכן. אבל צבר שמעתי
מתלושים: מיהו גער זה? הבה געהה במויה! אותו רגע

הסתגלות קשיים. אך לא איש כドבי ייבהל' מסעודה, סיידע חבלוי.
ו"שיטופטם". מהן שיחות באקראי עם מסקורי, ידעה כי
היית גאה עלי שאני מכיר אותה, ויספרתי עליו להבריות
האריות. וכבר חניך ייכר היה במשמעותו, ברצונו המוטה, בוגנותו
לצען.

בஸבו החריות ביטרנוויה, ושם של דובלה נוכר מפעם לפעם
לטובה. יומ אהה שאלו המדיריים: כי מוכן להשתתק במסע
הרפטאי אילת-מיטולה? רוב, כמוה, היה רשאין בתנדרבים
לאט עמד בensus הקשה בהצלחה.

לאט עמידה הטרונטה, ורביגל ונשלחים ההבריה המציגו
במיימה מוחסן ומוץק. ראייה יי דבלקה בו בגאות הדיחדה. גאה
לקוֹרטס מ"ב. אבן, ישנים גם אלה שעינם שעשים ללבכת לקרוֹס.
לא כמותם היה דוגב. התא רצח בבל, ריצא ברצוז לקרוֹס.
במחצית הקורס, יצא לבצע את המשימה שהוטלה עלינו.
אל מהמייצע הזה.

ברור יישאע עטנו.
יבאי ראמתי
אנ"ל

לא ל הי עזר ...
רב איבנו. ובגע הוא שתריד ההנרב: לשבעה, למסע מאילו
למסילה, לקידרס מ"ב, לפלעלה בת מצא איה מותנו.
הלבנה דוווע לייל-אודוותיג, אמנן לא מראיה אלא מסיפורים,
שלו ושל תבריט. מספר היה על עצמו, על החיים במשק שדרה-
נהור, ומתמיד בשחירות עלי שפתיין.

הירק וה מא מש מיטפתיין אפייל' באימוניות הקשים ביותר.
בפעילה לא חלט עלי להשתתק, ורק ברגע החזרין צורת-
לפי' בקשתו. באוטוביום, בזמנ שהתפקדנה, אמר: "ספר 13
היא ביל' מוזל" (זה היה מסטר). ואנונם, היה ביל' מוזל. מקומו
צעיר מגיל-הגיוט. התוועת אליה, ואמר לי שםנו דוב. כובלנו
הרישים, הסרי התמצאות עדיין, מהיהם על החושם לבנו.
כבר ברגעים אלה הוכיח דובלה את מעשיהם ואת יומתנו.
הילד והבא את הדריש לסייע בירק מגורינה, טרחה ורץ הלון-

הוא עבר סירונות מפרקת. סברים היוו, סיידע חבלוי.
הסתגלות קשיים. אך לא איש כוּדְבִּי ייבהל' מסעודה, ריעוות
ו"שיטופטם". מהן שיחות באקראי עם מסקורי, ידעה כי
עד מהרה התבבלס לטובה. גם מסקרים במלחמות אורה הכירו
ושערבי אותו. אין פלא שנלקח למיטולה. כישר-
סביווות ובור-עמידתו בטני גנעווים ולקשים דיר בלחטי-שכחים.
אלל: הוא היה "בומבה". ובזה אמר הכל.
איתו בוגנס הרטיבאה, בוגר סדרת-איםונינים מפרכת בליך.
דובי, במעט וסימ איה הטרונטה ונעשה יותר לדייל
mobek, מוחסן ומוץק. ראייה יי דבלקה בו בגאות הדיחדה. גאה
היה על חסיבותה, על גדרה, וכשמדק בבל, בחרירות, בחר
את כל מרצעו להأدיר את שם הגדוֹד.
ונפנדנו, דובי להאים האפורים, סיים את הסירונטה,

וכבר מובַּדָּאיין הילך לדורס מ"ב.

מאו לא ראייה עדה. במעט ולא קיבל הושיטה. קוֹרֶס הוא
קוֹרֶס, ובדי להויה מפלק' כיהה בחשיבת-גלוֹני הירה עליו לעבדו
הרבה אימונים, ומפעם לפעם קשים ייְהָר ומוסיעים יוֹתָר.
אד מעט בורר לו לסתום הקורס, בשגולקה עטם הברהין,
בלחומם שבר אפשר ליטמול עלייהם, לבייעוץ פועלות-הגמואיל.
אמנם, הם לא הכויבג. אך דוב לא הור ...

אריה ור ש ל

עם דוב בעזה "

וכור לי יומ-הביבה הראשן עט זובללה. ירדנו מהמשאית
למהנה-הטירונות, ומיד משך את תושמת-לב בער אשר גראה
צעיר מגיל-הגיוט. התוועת אליה, ואמר לי שםנו דוב. כובלנו
הרישים, הסרי התמצאות עדיין, מהיהם על החושם לבנו.
כבר ברגעים אלה הוכיח דובלה את מעשיהם ואת יומתנו.
הילד והבא את הדריש לסייע בירק מגורינה, טרחה ורץ הלון-

הכל קצת עצבניים. עייפים. אחדרים מכנים את האוכל מוקוד
סאותיה הקרב, אחרים אורזים, ואחדרים לומדים את צירזה ליליה
על המפה, ודוב מסתובב בין ה-„מאושרים“, הנוסעים עם הצד
הכבד, ובידו שריוון-צבר. מוכחה הוא להביא את השווין למנהה
ומשם הביתה.

ונגונתו ורצונו להיות הייל טוב נתנו אותן אחותיהם גם בלילה
הපועלה. לא הכל השתתפו בה. דוב בא וביקש: אני רוצה
לצאתי, אני מוכחה!
... וכך צורף לכוח התוקף...

ירום (אחד ממקדריו)

זה"

הבר יקר

דובי... אך זה עתה היה עמנא שמה ועליו כבלונו. ועכשו
אננו עד. אבד לי ריע יקר, שהיה חביב על החבירו כולה.
ושוב אני וכותב, ומציגים אותו הזכרונות על העבר, על
ילדותנו ונעורינו, ושאל את עצמי במרגנשטי: למה מה
התאכזר אלינדו הגורל?

דומה, אך תmol והיה הדבר. במחנה ביתות ט'/' הראה דובי
כי יש בתוכו כוח-סבירות בלחידרגל. בטיטול הילך דובי
בנעליים לא-שלוח, ועל כפות רגליו תփחו שלפוחיות. הוא לא
רטן, אלא חלץ את הנעלים והמשיך לצעוד ייחר בדרך ורואה
קוצים ובנינים, ושם של תלונה לא נשמע מפיו.

כמה זה לשבול, שהיה אצזר בו בא לביטוי גם בשעה
שנקטעה אצבעו. אותו יום היה לנו „ג'ויס“ ל„שלדג“. ישבי
עם דדק בפתח בית-החרושת וביררכנו אשכליות. פפתח מצבי
דדק על כתמי דם שניתעו על האשכליות. והפה רואים אנו
את דובי צועד אל בית-החרושת, כשידו חבועה במטלית של
בד. הוא חשב לו את היד בעצמה, מאחר שלא מצא איש
בمريضה.

הוא היה בעל זכרון מופלא, ואפילו מוריו היו משתאים

כג

נמצא לידי, סיגריה נועצה בין שפתיו וחוברת או עתנו ביזה,
תמיד היה מוכן לעוזר לחברים, ואת עוזתו נתןقلب שלם,
בעין יפה.

המול לא האיר לו פניו כבר ביום האחרון. גימל עליו
להישאר בשבת האחורה במחנה, והוא לא היה זה חדש-ים
בבית. ורצה כלכדר לראות את ההורם, המשק, החבריה. ולא
זכה עוד לכך.

בעל רצון זו היה דוב. זכוורת לי אותו ריצות ארוכות,
בזה היה מתיגע מאד, ולמרות זאת הגיע עם כולנו ואף פעם
לא נחשך בדרך. זו הייתה גם דרכו בחיים: תמיד להמשיך ולא
להיעדר...

נער וחבר יקר היה, ולעולם לא נשכח...

זה"

אל,

חייל טוב

דוב לא היה בכיתתי, אך מזריך במלקה הספקתי להכיר
את תוכנותיו ואופיו. ראיינו לראשונה ביום הקבלה לקורס. הוא נכנס לחדר,
גייגאי, שמנמן ומחין. השיב תשובה רגילה על השאלות
השיגרתיות, אם כי הקול היה צרוד במקצת מהתרגשות. על
שלה אחת הוא ענה בבטחו: כן, אני רוצה לגמור את הקורס
וליהו מ"כ.

תמונה זו — כוח-רצון ברור ונמרץ — אפיינה אותו במשך
כל הזמן. וכבר אני ריצה מחלkitiy, כהכנה להחרות פלוגית.
רצים ורצים, וכבר ישנים מפגרים, והמלקה מתחילה לדוחף
אותם. דוב מתקשה בעלה, הוא מתאמץ ונוטן את כל כוח-
מרצו. אבל כאשר אחד מציע לעוזר לו, הוא דוחה בתקוף את
ההצעה, ומיעע יחד עם כולנו.

אפיינית במיוחד לדוב הייתה אהבתו לטבע. זרוני, לפנות-
ערב, גמר סיירה את הכנאות לחזווה ברגל לסיירה שנייה.

ככ

היסודות אוח להזכיר? היסודות אודם לעצמך וברשותו?
לא היינו נשמה אחת בשני גופות. שנות היננו, איש מאמין
לא התבזבז בפני חברו. אך היינו צמד חבריהם, כל הווים, לנו
הגיל הרך ועד השירות בצה"ל. "השטע והרזה" — הצעירנו לנו
החבריה כינויו, ואין אני יודע ומזכיר בחירותו טוב כוה
שהיה לי דובי.

מוון היה לכל מאמץ וקרבן למשמעות. ביום שגמרתי בנסי
לנטוש את לימודי בביון הספר בעיירה, בברק בעצת
החופש שלאחר השיעור הראשון, שחתה לדובי על המתחולל
בקרבי, ואמרתי לו: "שאני קם וחור הביתה, וחדל למלמד. דעתי
שמוכן הוא, בczon, להצטרכך אליך. אך אני בקשתי להפסיק
ללטמות, כדי לחקל עלי את המעשתך כדי שהענין יעבור סלק
ולא עורר סערה. ראתה מה קשה לו הדבר, אך הוא נערר לי

וקיבל זאת על עצמו, בלי חמודה.
בקלט היינו שלושה ימים אלה הוא המש מאוד פן ייפסל
לחידיה קרבית, בשל התאוננה באצבע. שכזה ונתקבל לחיל
הרגלים, נתן לנו מבט חוגיגנ贊ן ורווייאואר.

העניק לנו מיספרים אישיים, בוה אחר זה. מספרי בא סוד

אחרי מספרו של דובי. ודריכנו נפרדנו נלקחנו ליחידות שונות.

אך ידענו שנינו: כל מה שעובר עליינו, כל החווית, הקשיים

היחסים — הם נחלתנו המשותפת. הנה נכחוב ונפער זה זהה

הנה נגש וניריק זה באנוי זה את כל שנזטבר בלב — וטוב

לנו, וכל לנו.

לא וכיננו בפגישות מרבות. דובי היה פרוטק הרבה

לאമונות. אך המעודות שהיו — מה טובות ומאושרות היו.

ובכל פעם. עם צאתו לחופשה, היהתי מתרהר בתקנה: היבוא

גם דובי? האראה אותו?

ליילחשתת האחרון בחו"ו — חגענו במשק את חג העלייה.

דובי לא הגיע. ישתי, עם תום המסיבה בחברת עירית ושרה

ושוחחנו בדובי. ואנו נאפר: דובי ודדייך אחיהם. נאפר כאלו

בה

לכוח־זכרוןנו. בטירוי הטבע, כשהיינו יוצאים עם דוד לשיעור
בחכרת הצומת, ידע דובי לקרוא בשמו של כל צמח. אהב את
הנוף ואת היופי.
ימינו עברו בעיליות רבת. יומ אחד, לאחר הלימודים,
נתבשרנו על גיסונו לצבא.
שלושה שבועות לפני האסון, ישבתי אותו ועם אבי, והוא
ספר לנו על החיים בגבאי על הקשיים המורובים שבנה. דבריו
יו הדרורים אמרנה ובצחון, כי הכל יהיה טוב...
כמה לומה כבודה נפלת על הדעה, כי חברי הטוב נפל על
משמרתו. בכל נפער פצע גדול.
לא נשכח, דובי!

אוריאל

ר' עיי כחח לי
ימים בצה"ל — ארכיים, קשים, רצופים גייעה של הגוף
והנפש. שעotta מעות של החלפת־כוכוב בין אימוניות לבין ריצה.
בין שיעור לבין עמידה בתור, עם המאסטינג ביד, לאرومלה.
ליילות באוהל־המגורים החשווה, הוועף. בתוך כל אלה, שעה
שפל החושים, כל האברים נדרכים במאץ עליון — לפחות כל
שנדרש מכך, לעשות הכל כרגע וכאייה, להיות "בסדר" —
מכרסמת במות, לבב, בכלכלי, זה שמנח־עשר יומם הדעה
הנוראה, התחששה הנוקבת: דובי נפל.

דובי, דובי שליל נפל. לא עוד אראח אותו, בבואי לחופשה
הביתה. לא עוד נצפץ זה זהה — לקשר הדדי. לא עוד נודמן
יחדיו, בשודת ובছדר המשק — בבוא היום הנכסף, עט סיום
השירות. לא עוד נערוג לפגישה בצוותא. לא עוד ניגש במעגלי
החוים הרחבים, המגנוןים.
גם אתה ניטל עלי מידיו הגורל: לספוז לדובי. איך אפשר
לו — והוא חן היה קרוב־קרוב לי, יותר מכל אדם אחר?

שורות ממכתביו בצה"ל

מהוך. מכתביו הקצרים, החוסכים במלים ובתיאורים. של דובי אל התווים. לוכטו בו רך שורות מעטות. אך גם מהן עולית קשורי העמוקים של דובי לביתה הקבוע, לביתיהו. למשק, להברוי.

[13.5.39] [בקלט.]
אני מרגיש טוב. הגענו בשלום. אני,-DDIK ואחרון נמצאים אחד. אינני יודע מתי יצא מכאן. כשאious לבסיס הקבוע שלי. אשלח לכם את כתובתי.

16.5.59 מה שלומכם? אני מרגיש טוב. כבר יצאתי ממקלט. נפרדתי מDDRICK ומאהרגן, ואני חשב שהם הלו ייד ליהודה אחרת. כאן הכל טוב ויפה. אני נמצא עם כמה חברות טובים. אך אני כאן הקיבוצניק היחיד.

20.5.59 מה נשמע בבית? ובקיובץ? האם DDRICK או אהרון או אורני באו הביתה לביקור? מסרי לוועדת-הקשר של המשק שששלחו לי עתון "למרחוב". מה שלום עירית? איך הלימודים אצלך שרה?

31.5.59 נכנסתי בחזרה לתוךן. אם DDRICK יבוא למשק, תמסר לו דרישת-שלום. אנחנו משתפשים חזק.

12.6.59 קיבלתי את מכתבו של DDRICK. האם הוא היה בבית? אנחנו מתאימים קשה.

14.6.59 מה נשמע בדבר בית-התרבות? האם DDRICK ואורי ואורי היי בבית בחג השבעות? איך היה החג בבית? עמדנו לקבל הופעה, אך היא נדחתה. בימי החג היי לנו הרצאות וימי ספורת. תשאל את ועדת-הקשר מדוע העתון אינו מגיע אליו כל יום ויום?

בצחוק, אך היה באמירה גם מידה מרובה של רצינות, של הרגשת-אמות. כעבור שני לילות נפל דובי רעי הסוב, וחדרה השיחת בני לבינו. הייתה אז, באותו שעה מרת, לא-תרחק ממנה. אך לא ידעתה על הימצאו שם, על הגורל האזרב לו. לי היה עוד דובי חי — ארבעים שעות לאחר האסון, שונגה שנות לאחר שהושב אל אדמות שדה-בניהם, עד לאותו רגע בו שמעתי שמו בשופרתת... מאו אני שואל ותוור ושאל את עצמי: איך לחוות בליך דובי?



בחוג המשפחה — 1956

ההוינה של זינה ויאלו ? משלחו לי הונגה. بعد 20 ימים אנו
בומר את הטרנוגה, ואלי יתנו לנו הוינה של 4 ימים.

27.9.59

איך היה ההונגה של יעל וטובי ? ומהי ההונגה של יעל
ויריה ? אני חרש שלא אוכל לבוא. אודה אליו בית ליטוב-
ריאית איה לראש-השנה. יש לנו עוד שבועיים טרנוגה
הכיפורים והה מתקה מסיבת-ההסימן.

28.10.59

בשבעת הבא אבא לא רבשה ימים הבירה. קיבלנו מהרועד
בשביעי הילילו — עיטים-גובעים ורגלים. אני מקווה, שגם
למעין הילילו יhiro ביום שישי הבא. איך עבר הילילו ? כבנה
דריק וככל הילילום אצל עיריה ושרה ? שלחו
הרילה היי בבייה ? איך הילילום שלמה מדוע אין מגיעים אלל
לי את יומן המשק, ושאלו את שלמה עיריה ושרה ? שלחו
עהנים. אנחנו מהאמנים קשה, אבל כבר מסיים את הטרנוגה
הרילה מוכח. אז חזר ימים מכביה. אויל מזאגן.

28.12.59 [קורט מ"כ]

איך המרגש אצלכם ? עוד מעט נתחיל באימונים הักษים.
נסם פה אתי הילילו טביהם, מלאה שדור הילינגרד היה סמל
שללהם, והם מספריהם שהוא בדור מצער. אני רוצה
באהלה, ומותב לכם, וחושב כל הזמן על הבירה.
בדרכ. מסה, לדרייך ולבל הילינגרד-ששולום מנגני.

29.1.59

מה שלומכם ? שלומי טוב. אני מרגיש מצערין. מה בשגע
ביה ? מהי הילילו ? איזו הילילו שעשים לדג הילילו ?
אלא אבאו בשבעת הילילו. השבעת נהייה בממנה. האם דידי
ביה ? מה שלום עיריה ושרה ? איך הילימודים אצל ?

29.1.59

[מכחתיו האחר�] 30.1.59
שלום רב لكم, אבא ואבא !
מה שלומכם ? שלומי טוב. קיבליך את ההילילו שלכם
ושמחרי שארם מה נשמע במשק ? מה הדש ? לא יכולתי ליבור
הילילו. לתג הילילו, ואני, יודע מתי אבאו. איך היה היל
הילילו ? איך הילילו המסיבה ? האם כל ההילילו ביה ?
האם דידי היה השבעת ביה ? איך עיריה ושרה מראישות ?
אצל היליל בסדר. — — — שלום רב מנגן.

כט

47.59

בביחו אצלי הכל טוב. השבעת היינו
מי ושם אצלים, על שבזבוזנו, על מסע מזורג, בן 16 ק"מ,
במושעה קדרה. רפט "הכפרה". איזה הסטה שנוה הלימודים
ראיה איה הסטה מאננים קלה, אבל אין דברו
אצל עיריה, ובmeshko מנטה, אבל מנטה.

29.7.59

מה שלומכם ? מה שגענו ביה שאבל. לה מה שגענו. לאבאות עד סוף
אליל. בעוד הופלה אקבול הילילו. כמה הילילו ייחד
הילינגרד, ורק בסיסמה גודול, ואני חושב שלא הקובל מנגני
הילילו. אויל מזאגן. מה שלומכם ? אני מרגיש מצערין. רדי קדרתם בעזהן על
הילילו לאילת המבצע עזי'ה. איזו הילילו. אני והילילו
המשע מטלפים במסע הזה. אחריו המשע אויל אבאו הילילו
שליל. משלהי המסע המסע, מבל מנטה. המסע-ששולום מנגני.
לשבוע. מסה, לדרייך ולבל הילינגרד-ששולום מנגני.

15.8.59

מה ונשמע ביה ? מה חדש ? הגענו ביום שני לביבת-הה
ושם קיבלו אותנו בסבר פנוי ירות ערבי לנו מסיבת. אנחנו
גמורים את המשע ב-28 לדורש, וצא להבראה ליד חיפת.
השדרלי להגעה באהו זמן להיפפה, ואיזו אוכב לבקך אותך.
גבורו געבור אויל המשע, האם אוכב אוכב למסך.

22.8.59

بعد שבע אנו גומרים את המשע. אנו גמצאים עבשין
ב"מכחתיו". ביום שני אנו עוברים ליד המשע. אנחנו 20
זרעם. ב"מכחתיו" מההשבעת הילילו לראות צילום, ממנני. בסוף
המשע אנו מקבלים התווות ומיריות, ותירוד קבלת-פניהם
ליד קבר טרומפלדור. מתי עיריה ושרה מההונגה ?

20.9.59

מה ונשמע במשק ? איך בילותם את ההפש שלכם בתלה.
אבי ? תשלמי את שלמה, מדרע לא מגיעים אליו העוגנים,
וומסרי לו אתה כהובתי הדרשה. עיריה לפלוגה אחרה. מותה,

ממכתבי התנחים

למשפחה השכלה
במלאת שבעה לנפיקותם של יהושע אשכנזי, חנן בר-שלום, דב שנבל
(שנוברי), יעקב אורפלוי, זכרונם לברכה משתתפים באבלם
חברי תל-קזיר

למשך שדה-גנום
בשם חברי טירות-צבי אני רוצה למסור לכם השתתפותנו בצערכם,
בנפול בנים דב זיל.
שוב אנו בתנסים בכל, שארץ-ישראל נקנית ביסורין, מעס ניחומים
ונמצא בכך שבינוי מושכים באחת ההקרבה את הדר. בה הולמים
הזרוק ונתחוך בבניין ארצנו ובביבסהה!

ברוך תור טירת-צבי

לשדה-גנום ולהורי השכלה
אתכם אנו באבלם על נפילת בנים דב שנbei בתגונת הפלותה,
ירושלים

אנו המומים ומוציאים. שושנה, היי אמא חזקה ונאה על בון.
כל אם ירעעת מה גודלה האבירה, חזקי ואמצעי
גבנות-חיהים
שושנה (וילך)

למשפחה שנbei ולבית שדה-גנום
כללו נא רישי השתתפות באבלם הלבב, ביחסם ככם דובי הדר
וחביבם, אשר ככל שבר, כן גודל חינו וערכו בעניין, כלנו. אין גובל
מצער הגדל ואין מליט לתנחים. שושנה ואבן, חזקי והתנברן על
אסונכם הגדול. אתכם באבל
מניגת ראנן והבנות (צ'ירלן)

קדרנו
לבודי
אני נא לנחם, אני ני יודע אם יש נחמת. אני מאחל לכם שיהיה
לכם הכוונה לשאתה, לפקוד זה את זו, כי אלה התולמים מתנו — מזוים
כלינו להיות. היי הווקים! שלכת
סנרת
שמואל קסלר

למשפחה ולמשך שדה-גנום
על דב שנבל ויל שנפל בימי הפליזו — אתכם באבל
מציריות הקיבוץ המאוחד, ועדת הבטחון

למשפחה ולמשך שדה-גנום
אתכם באבל בנפל דובי
עינ-חרוד — הקיבוץ המאוחד
בית-הספר על מחנכי ותלמידיו

למשפחה ולמשך שדה-גנום
אתכם באבל בנפל דובי
משך בית-השיטה

למשך שדה-גנום ולמשפחה
אתכם באבל בנפל דב
בית נוה-אייר

למשפחה שנbei ולמשך שדה-גנום
אתכם באבלם הכבד בנפל דב
קיבוץ התותרים

למשפחה שנbei ולמשך שדה-גנום
אתכם באבל
המושבה האנoria בקעת בית-שאן

יחד עם כל היישוב אנו משתתפים בצער המשפחה השכלה של
הלווהים הגיבורים יהושע אשכנזי, חנן בר-שלום, דב שנבל-שנbei,
יעקב אורפלוי זכרונם לברכה, שהרפו נפשם למען רבונות ישראל
בעדות עמק הירדן
מושעה אורה עמק הירדן

שושנה וובוי הקרים !
 לא עזרנו זהו לנטוע אליכם תיכף לאחר שהגיעה הבשורה המרתנית.
 גם אתם נאלצתם להרייך את כוס הכאב והסרוים, ואנו נדהרים
 עומדים לידכם, וקדרה ידו מלחמתכם. יש ונדרת, שאנו, ההוריות,
 מבאות במו ידרנו את ילדינו קרבן, באותה אודה תנכית, כשאברם
 מביא את בנו יצחק קרבן לאלהו. אך מזיאותנו אכזרית יותר, ואינה
 יודעת רחמים. זו יכולנו אנו לפלא את מקום צערינו ולהשאירם
 בחיקם, — גם זה לא ניתן לנו. גוזע עליינו להמשיך את חיינו בוכות
 אם. מרצין או שלא מרצין.
 ריאתי את תמונהו של דובי ב"למרחוב", והוא כולם דובים!
 אוכרנו מאו ריאתי כתינוק זוחל ומתרומם, ולאחר זאת בלבד עזק
 נפש. דמותו של דובי ניצבת לפני, הילד שלא התרברב, והבעת פניו
 תמייה נוגעת עד הלב.
 חלפו שנים, ורבות עברו על עם ישראל ועל היישוב. אך איש לא
 פיל, שעורירים יוטל עליהם לראות בנפל לדידים...
 המשם לבם נחמה פורתה העובדה, שכלונו ממכים את סתת, מות-
 גבורים.
 ביינה וויסק בשן (בסנוב)
 חיפה

לשושנה ולובובי.
 כשותורי לביסיס מסידרת-איםונים בדרכם הרחוק, וחשבתי על דובי.
 שאשמע מפיו על פעולתה התමולית, ריאתי בין החללים את שמו.
 צער וחסן היה. חיל טוב. את כושר-סביבתו גילה במסע המואמן
 אילית—טוליה. את כושר-מחשבתנו גילה, אף כי לא רצתה להתבלט. מתוך
 ענותרו, בלמודים. ומעל הכל — סגולתו להתרעות בין החבריה.
 היהות אחד מן החברים. כל אלה עשוו להיל סוב ולהם מעלה.
 אין פלא, שנלקח לקורס מפקדי-כיתות. אין פלא, שפרק והליך קידמה.
 "ונפלים והולבים ואשונה". וובוי נפל.
 אני יודע שאין בכוח המילים להחוירו לכם. התangenמו בכך, שנפל
 בגיבורו, נפל למען לא ישרור עוד מצבי-הפלק בגבולות. אתםabaltem
 אריה (ורשל)

■
 לשושנה ולובובי
 אתםabaltem אני בוכה על מות בכם, אחי דובי.
 לשושנה וובוי, חזקו ואמצו ! שלכם
 ד Disk (אבן-ושן)

לט

שושנה, בובי ועיירות יקרים !
 לא היה כי הכה הנפשי לכתוב. מהו לנחס ?
 כה שמתתי לשמעו שדובי כבר חיל, ושותפה הייתי לאשרכם.
 כשראייתי את דורי על בד הקולנוע. בין הצעודים מאיית עד מסולה,
 הוא גול וההה לתפוארת. והנה, בימים הפסים ביום רביה נפל,
 אין ברירה. עליים להתגבר ולהיות גאים שדובי נפל כיבור בקרבה-
 נחון מען המולדת. זאת נחמתכם היהידה. אתםabaltem צפורה ואברהם כ"ץ
 תל-אביב

■
 לשושנה וואב !
 תדמתה נפלת עלייה בהתקבל הידעה על אסונם הגדול. נמנע
 מתנו לבוא להליה של בכם. בובי היקת אל הינו אתם כל הומו
 ובכנו את כאבם הגדל.
 האם אפשר למזאו מילת ניחומים ? עוד לא נמצא הניב הרاوي
 כה. קללו את השחתפותנו הכניהabaltem. ודען — אתםאננו בכאב
 שמואל ויונינה (זקס) קריית-הרים

■
 לשושנה ולזאב
 קשה להמשיך בשיגרת החיים. כשהשם של דובי מופיע יומ-יומי
 בעוניות, בין חללי זה"ל. אני יודעת ששם מילים איןין יכולות להביע
 ולא כלום במרקם כללה. אך כשהונפל הוא משיחו שיזעט מי הוא
 וכי הווין — הדבר מועע עד לבלי שאת. לא רצתי להאמין, כי אותו
 וובי笠, הוכיר לי מן הימים שהתרוץ' בஸובה בחצר גני-הילדים.
 הוא היה הוא לוחם שנפל חל.
 קיבלנו את השחתפות העומקה בעצרכם, והאמינו לי שאני חושבת
 עליכם הרבה.
 מענג-ימיכאל

■
 לשושנה, בובי ועיירות יקרים !
 קיבלתי את הירעה המהירה על נפילת בכם היקר בקרב. אני
 قول מזועעת, ומשתפת בערכם הכביד מנשוא.
 מתי יבוא יום כאשר לא עוז יפל בנים-גיבוריהם, להגנת המולדת.
 בבקש להביא לנו את השקט ואת השלום ? היו חזקים ! שלכם
 לונדון עפרה (חורב)

ן נתקלו מברקים ומכבבי-האלהות סאת אלין אבי ופרידת דניאל טלה ומשתחתה, יונרמן יונס ודורה (גבעתיים) דוד קורט אלמן (חיטה), ויקטור פלור (חל-אביב). מרגוט לסל (לונדון) דוד ואילעוז וילף (ראשון-לציוון). סל ואשר ויינשטיין (גבעתיים) מל-זיבון (הרצליה), קלרה, משה ואחרן מותה (חל-אביב). שפתוח איסרוליך (ב' ח'י'ם), שלמה ושוללה זדרמן (רמת-גן). א. ומ. שטריא (ח'אה). שלמה סלא (חל-אביב). אלה ביז'ן (כפר-שיירקין) يولיה ודיד גולד (חויה). שלח (חל-אביב). גינו וא. באומל (חיטה). משפתוח וולף (גבעתיים) דרסה (שירת-צבי). משפטה (גבעתיים) רחל ודון קפלנסקי (קורז'יעק). חיים משפטה נר-משה (גבעתיים) רחל ודון קפלנסקי (קורז'יעק). חיים יטובה פריד (רחובות). משפתה יונה (ספר הריח'). משפתה ברוך-ז'אן יטובה פריד (רחובות). בת-שבע ומשה טובוביץ' (איילה). יעקב מאידי — לאוסר (בן-ישמן). משפתה טנה (בא-רטוביה). מתי ונסקה פיבמן (בא-ראשון-לצ'ין). אהוד קופר (רחובות). מ. לונשטיין (וינה). הד' ובובי שבע, נזירות). ארינה וدرק כהן (לונדון). מרימ. אפרים והתודים רובינשטיין (שרונה). שלמה וגרטה טיניינגר (חיפה). משפתה לבאל-בנדנסקי (הרצליה). רות ויעקב בנ-צבי (קליפורניה) ווער.

למשפחה שנבל — הרגשתוי שאנוomial את משפחתכם. בכל שפתוח עלי ואסמן — הרגשתוי שאנוomial את משפחתכם. הכל הרשותי אני אמאם. אוין יכולת להאמן באמת הנוראה. שדובי, אשר היה לי כאח, איבנו, והמת אנה, שלא יכול לעזות, אך רצוני להיות יהוד אמאם באבלם. כלתת (יעקבובץ) שלם באחבה עמוקה בערבותיהם של עז'אן

שוננה. בוויי וערית'! אין כליםarsi. דמעות זנגזונג עניini, כשהטעתי את הבשורה המחרידה. דובי היה אנטילב' וחבר טוב. חברם נצבר מספרים על גבורתו. נגיבור נפל לנצח המולדת, למען שלום כל איזור הצפון. אני אמאם זודקה טנה צה"ל

להורי דבר זיל הורים יקרים! צורך הוא לי להביע לכם את רגשי השתתפותי הכנה באבלם הבהב. בכך מה היה חייל ביחידתו. התמידתי אותו והערכתי מאוד את הונגוחיא האישיות הנעלמת. הוא היה חבר מצוין, בעל לב חם, נעים-ברוח, חבר שמעטים כמו זה. אני זווע, כי לפולם לא חוכלו להתנהם. אך רצוני שתדעוו כי היה לו חבר שאותבו והעריכו, והוא אבל ייחד אמאם. וഫילה בפי: כי רצון שקרבו לא יהיה לשוא. ולא נצטרך לשפל עוד בנים. אתכל באבלם מרדכי חדג' צה"ל

הורי דבר הנכבדין! אין בכחון של מלים להגיד את העזר העמוק שאנחנו, חברי לנשך ומפקדי של דב שנבל, מרגישיים בהיעדרו משורותינו. נפילתם, בעת פilio תפקידה, בשנות הל-קצרם ביום י' בשבט תש"ז, 31 בינואר 1960, ווער את כולנו עמוקות.

רייע טוב, חיל טוב, אהוב על חברי לנשך היה. לא תישכח דמותו מבנו. רק שמצ' של נחמה מוצאים אנו בכאן. שאת היינו נתן כדי לשמר נל בטחון המדינה, כדי שפל אורחי המדינה יוכלו להיות היי יומ'ים טלווים. אליו תביא ידיעה זו גם הקללה מעטה ללבותיכם. וכרו יחיה לעד רס"ן יהודה אשנפלי צה"ל

בחוּברת

ה	לדמותו — דוד יומ-טוב
ח	אחד משלנו — יעל פיכמן
ט	בחשי — גיטה הוכמן
ט	נערכנו הטוב — אבא של אחד
י	לב מאן... — נעמי שוגר
יא	בנוף העמק — יוסף פיכמן
יב	באביב ימי... — יעל בהיר
יג	הפעולה נסתימה... — אברהם שפר
יד	עלם חסון — עמיהי
טו	אותו לילה — עודד גולן
טו	אחד ושמו דובי — דוד הילדנברנד
י	* — הרצל ויינר
יח	דובי ההיל — אריה ורשל
יט	עם דוב בצה"ל — ינאי ואמתי
כ	לא להיעזר... — אלי
כא	חיל טוב — יורם
כב	חבר יקר — אוריאל
כג	ריעי כאח לי — דדייך
כד	שורות ממכתבי בצה"ל
כו	ממכתבי התנחים מים
ל	